

30926/ ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ డిసెంబరునెల 18 వ తేది బుధవారము } No. 213
 సంపుటము. ౫ } కాళియాస్థానమున వత్సర మార్గ శిరమాన శుద్ధ పౌర్ణమి గా. } సంచిక ౨౧౩

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరునెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
 మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
 ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.
 మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, మందుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు ఖరీదున్న వో మా జవాబుదారి యుండదు.
 కొలది ప్రతులమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామరతైలము	పండ్లపొడి	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము
 దగ్గు, తైలము, పడితెము, రొమ్ముపడితెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
 బెణుకులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
 చక్కనిడబ్బీలో తెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేతు.

**అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.**

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును
"ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.
 సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా" (1049)

ఎలెక్ట్రా లితు నడక
 చాల దివ్యముగనుండును.
 గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన
 తరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 నం॥న జరిగిన
 కాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహము
 స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
 (గౌరవం ప్రీత్స) ఒసంగబడినది.
 గొప్ప బహుమానము.

గ్వా లెట్ కం పె నీ, స్విస్:మే డు.
 నమ్మకమైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట నుదొరకును.
 వజంట్లు: జి. ఇ. సంవత్సరశెట్టి అందుకో, ఎస్.ప్లనేడు. మదరాసు.

అమృతార్ణవ అపలేహ్యము.
 ఈ అపలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి శీర్షమును హెచ్చించి
 చి నిలమును కలిగించి యుష్ణశక్తులను చేసి చేతి కాలి
 నుండుల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు
 వేజును కలిగించును. దీర్ఘాయు, ధైర్యము, తలనొప్పి,
 రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
 (219) అర్థశాన డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.
 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్,
 ౪ టంకన్ గ్రాహ్ పాశ్చాత్యం, 187, (బ్రాడ్వే, మద్రాసు)

మలయ చందనము

(1251) పెగరోగమునకు మరొకరము
 మందు పుచ్చుకో నాయున్నట్లు ఎవరికిని
 తెలియదు. పట్టము లేదు. వివిధకారీ
 మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. దుచ్చ
 మైన మా మలయచందనము ఎటువ
 తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
 పెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
 గంధర్వశార్మసి, రాజమండ్రి.

126 **అద్భుతనివారిణి.**

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
 ఎలెక్ట్రా టానిక్ వెర్బులు

ఇది బలహీన
 లతును నీరస
 లతును మందు
 నిద్ర తేకుండా
 ట, క్షాపకము
 కట్టువగని
 మెదడు దిను
 గా నుండును.

పనియంపెంకిమాత్ర మిచ్చుతేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము.
 ఆయాసము, శుక్లనప్తముపోగొట్టును. విద్యాభ్యుత్సాహ, ఉపాధ్య
 యులకు గునుస్తానకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
 లగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. ఆరో
 వలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదిను
 ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోదరు ఒకమారు చూపింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
 40 ,, ,, ,, 2-0-0

వీక్షణము! ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా నశినము!!

ఆటో దిల్ బహార్
 మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వ
 వాసనయును కలదు. ఆరోకవారో సారాయి మొదలగువాటి
 యొక్క సంబంధము జాతిగాలేదు. వేదగుడ్డలో గాని చొ
 క్కాయ వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నంద
 వనము మధ్యలోనుంటే యెంత శుఖమయిన వాసనను ఆన
 భవించ వచ్చునో అంత ఆనభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ
 నేనియండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
 న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.
 తెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జీ
 ,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
 ,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రశ్నకము.
 ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని.
 నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ
 దృష్టి, హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మృత
 కాశ్మ్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లు
 చేక తిమానాలు, విద్యుత్తనిద్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక
 మనుష్యుని మాయచేయుట, ముదిడిచెట్టును పుట్టించుట,
 తీకముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాట
 లాడించుట, భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని
 నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విద్యుత్తములు అనేకము
 లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మదృఢులముగా మేటిక్
 చేయగలరని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాను. దీనితెల 4 రూ॥లు
 పి. ఆర్. జనార్దనం వాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1386
 బ్లాక్ బర్డు రూ.3-12-0, వాటర్ మాస్కు 7-8-0, స్టాక్ 7-0-0,
 అలెగ్జాండ్రా 2-12-0, అన్ సోనియా బి టైమ్ పేన్ 4-8-0,
 అలారిం టైమ్ పేన్ 7-8-0, తర్కప్లాస్క 1 పిండు 8-0-0.
 R. K. Nathan & Co.,
 Fountain pen specialists, Triplicane, Madras

రామచంద్రపురం ప్రథమతాలూకా కాన్ఫరెన్సు.

తూర్పుదెల్టా రయితుల సభ.

రామచంద్రపురమునందు సమావేశమగుట.

(ఈ స్వకీయనిత్యం వర్తకుండు)

రామచంద్రపురం, డిసెంబరు 16:— నివృత్తిచర్య న్నామ 12-80 గంటలు లగా తుడు పాఠాశ్రమ 6-80 గంటలవరకు రామచంద్రపురం ప్రథమతాలూకా కాన్ఫరెన్సు రాజా కాకత్తపూరి రామచంద్రాజు బహదూర్ గారి ధనమున దుర్గిరాల నూన్వరకాకరావు పంతులు బి. ఏ. గారి యాధిపత్యమున మిక్కిలి జరుగవలయుగాను, ఉత్సాహపూరితముగా జరుపబడినది. మునుప 500 ప్రజలు తాలూకా నుండి హాజరైరి. హాజరైనవారిలో వెల్లెమురైతులు. సభ ప్రాధమ్యము వేరకాకత్తపూరి ప్రాంతాధిపతి సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు చిలుకూరి వెంకటాచలయ్యనాయుడు బి. ఏ. బి. యర్. గారి స్వాగతం సన్మానములు యిచ్చిరి.

మన రామచంద్రపురం తాలూకాలో నిట్టి ముఖ జరుగుట కిదియే ప్రప్రథమము. ఇట్టి తాలూకా సభల యావశ్యకతను గూర్చి విభులముల ముచ్చటైన వగత్యములేను జన బాహుళ్యమునందు రాజకీయ వ్యవహారాదుల వరద జేయుటయును, తాలూకా ప్రజల యిక్ష్మములు బాధ్యతలు విభులముగ జరిగించుకొని పాలకులకు విన్నవించుకొనుటను, జిల్లా సభలకుండును, తొలితర సభలకుండును, నియమ మిరుల ముదయోగకరములని చెప్పవలయు.

ఈ సందర్భమున మన చెన్నై రాష్ట్ర నాయకులు, నందు ముఖ్యముగ మన గోరూరు నుండి వచ్చునకు, శ్రీహరివరం జమిందారులగు శ్రీ కొచ్చెర్లకోట రామచంద్ర వేంకటకృష్ణారావు బహదూరు, బి. ఏ. గారి యకాల మరణమున, గొప్ప కొంతక తటస్థియైనది. ప్రజల యిక్ష్మములు తన యిక్ష్మములుగ భావించి, తాను గావలసినవందల పోడి మారక సోదరుల నందు ముఖ్యముగ మన రైతుల పక్షమున, దేశకీర్తితో రాజకీయ సభలయందు, తొలితర సభలయందు, కత్తికట్టి పోరాడిన గౌరవనీయ సభ్యులలో నీరుగు ముగ్ధులకు చులక రించునని చెప్పబడిన నేమియు నతిశయోక్తి లేదు. అట్టి ప్రజాహితైక తత్వములు తిరిగి మనకు వదిలకలముగ లభించును గాక మన కొరతయన్నాడు.

మన పాలకులకు గలగల విజయ సందర్భమున, భారతీయుల గూతముల ముగించి, వారి హక్కుల బాటించి, వారి కదిరకలములలో స్వయంశ్చింత్యములను ప్రసాదించెదరని, యాదాభిప్రాయము గూడ, ముగియవలయునని, మన చెన్నైపురి వీరవరమునా రిట్టితర నీటిపన్ను వృద్ధిచేయు నుద్దేశ్యముతో నున్నారని మీరొక చెప్పలేక తెలుపుచున్నాడను. మరతలగు నీ సుగ్రామము సుగ్రామమనని మొదలు నేటివర కొక్కటికే వడిగిన లేదనక లక్షలకొలది మాత్రములు విరాళము లొసగినందులకు, యుద్ధపు ఋణమునకై సంచితములను విప్పి పాలకులకు సమర్పణ చేసినందులకు, గనుపురింద గూతుల గట్టి బట్టము లేరి యీ గావలసిన కలుపు విరములగు బాంతులకు గట్టకలమున నతి కొంత చిత్తముతో సర్వ పోకర్తముల సోనరివిరంతులకు, యుక్త కాలము మోహించి, పాలకుల నీ విధమున నీటిపన్ను వృద్ధి చేయు సమర్థులు కనుక వీరిని ముగ్ధులుగా! యుద్ధ విరాళముల సోదరులలో మన చెన్నై రాష్ట్ర పాలకులను దీసి పోలేను. ఋణములు సమర్పించుటలో మనవారు వెనుకదడలేదు. శక్తివంతతనవలన రూపాయికి మోసగించు బావులలో మనవారు నిరంకుశము. తుట్టుదను, మిత్రులందరి వారి విజయ ప్రాప్తికై నారాధనలను సమర్పించుట గూడ మనవారు వెనుకదడలేదు. ఇట్టిరీతి నీ మహా కాటకపు దినములలో, స్థైర్య తిరుబావములకు ధర్మము మోస్తే ప్రజలు గోల ఎత్తుచుండ, బంబులు పాసుకడెనది భూస్వాములు మొఱులినుండ, బంబులను మోతమొకరి పాసులు నిద్రాహరములు మారి పరితపించుచుండ, గోలములు వైరకలిపాటను నట్లు పాలకులెల్లు నీటిపన్నుధికముచేయు సమర్థులై యిరుల మంతయైన బోధనవచ్చును. ఇదివరలోనే పన్ను లధికము లనియు, నందు గొన్ని చుక్కలనున్నయు, మన కెల్లరకు

అనుభవక జేవ్యముగ నున్నది. ఇట్టి సందర్భమున, బాలకుల మన విజ్ఞాపనలందు లక్ష్యమునది నీ పన్ను మోపున జేయవలసి నా దృఢాభిప్రాయము. ఏమియున్నను, సోదర శ్రుతి నిగులారా! ఈ విషయమై కనుకేదల బూని పాలకులు చేతులుబాగున కార్యము, ధర్మమునకును, న్యాయమునకును దూరమగు, స్పష్టముగ నిరూపించుట, భూస్వాములకును మనమునున్నది నేను మిమ్ముల నెల్లరకు మోపుచున్నాడను. మన ప్రథమ తాలూకా మహాసభ చేయవలసిన కార్యములలో నిది ప్రాముఖ్యత నొందవలసిన మరెముక సారి మనచి చేయుచున్నాడను.

వద్దాపురం తాలూకాలో నుండి మన రామచంద్రపుర తాలూకాకు విడిచి, మనకు గూడ ప్రత్యేక తాలూకా బోర్డుకలి యుండుననియు, నది మనకు ప్రసాదించుట పాలకులకు గలగలమును, మిగిలినవరకే గలగలములకు మోపుచున్నది. ఈ విషయమున మనము పడిన శ్రమ యూరక పోలేరు కొంతరకు మన ముగించవచ్చును. మన తాలూకా ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డును వూరుం కర్నూలు మున్నదా లేదా యని చెప్పి పురి వీరవరమునా రిట్టితర ము గోరూరి జిల్లాబోర్డునా యభిప్రాయమును గోరూరి వార లందులకు విన్నాభిప్రాయులై, కారణాంతరములతో, నీ తాలూకాకు దు ముక్తముగ నివ్వవలసిన నిర్వహించ గల విద్యాధికుల లేరు చిటియటి మిడచే నీ తిర్వాయును ప్రాసేవేసినారు. ఇది యెట్టిసర్వము మీరే యెఱిపింతురు. మన తాలూకా ప్రజలము దిట్టి స్థానికప్రజాప్రభుత్వమునకు దగిన సమర్థులు లేరు అగౌరవమునకు మనకొక డెన్చెము గారాను. తాలూకాబోర్డు స్వరహారమే గాను, పాలకులు వికలహృదయులై ప్రసాదించినవో జిల్లాబోర్డు స్వరహారములు నింత కంటే కఠినులగు రాజకీయ వ్యవహారములను జక్కచెట్టెగల విద్యావిభాగములు మన తాలూకాయందు గలవని నా దృఢాభిప్రాయము సర్వ స్వరహారధర్మములకు సుగ్రామముగ నెట్టిని నిర్వహించుట బనిసాగించు యధ్యక్షులకు కొంత వరకు మనలో చొరుక జేయవలసినవగును. కాని స్వరహారధర్మ మెప్పుడును అనుభవ భూమియనునది నా నమ్మకము. అయితే తాలూకామున, తుని, పితాపురమండల భాగములకు ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డుల కర్పిత గలిగియున్న పురు సర్వవిధముల ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డునకు దగి యున్న మన తాలూకా కెముల నది పాలకులు నిరాకరించిపో నాకే చోవ్యముగ నున్నది. ఇచ్చటి డిస్ట్రిక్టు మనసముకొన్న భావన వడ లే దనియు, నక్కారణమున నీ తాలూకాలో ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డు నిర్వహించబడ నేరదనియు, మనలో గొందరి యభిప్రాయము నే నెఱుంగుచును. ఇట్టి గౌరవోహార్థములకు మా న్యాయనామ తెప్పించు, ముందుజెప్పెదలకు వారలొక్కరే యిట్టి స్వరహరి పాలనా కార్యములకు దగినవారని నా యభిప్రాయ మున్నదను గాను. ఈ తాలూకాయందు దిట్టి కార్యభారముల బూరిన కడుదీక్షతో నిర్వహించగల ధీమాలుగ వెక్కిరింపుగలవని మన కెల్లరకు విదితము. అట్టిరీతి ప్రత్యేక కార్యములకు మన బోర్డు నిరాకరించు తెలిత సమర్థతనా నావ బోధనవచ్చును. ఒకవేళ నీ మునసముకొన్న యిక్ష్మత నిర్వహించు మన ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డు సిద్ధించ నేరదని మన మనుకొనక పాలకులకు దీరవల్ల వచ్చెడి యాదామములబట్టియు నిచ్చుట నున్న న్యాయభారములబట్టియు నిది యిచ్చుట కావశ్యకమగుట నిశ్చయమని నా దృఢాభిప్రాయము. తాలూకాప్రజలకు గలగల వివిధపోకర్తముల పోక్కసారి మనము యోచించినవో నిది యిక్ష్మత నుండునని ప్రేమపూర్వము మన కెల్లరకు నోరక యాడు. ఏమి యెల్లున్ను మనకు ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డు సిద్ధించవలసిన మనమెల్లర మేకగీరముగ పాలకులకు నెక్కిరకక్కాడించును అదేకీర్తితో పాటుపడవలయునని ముమ్మాటికి మిమ్ముల వందలకు మోపుచున్నాడను.

ఈ సందర్భముననే 'రైల్వే సిస్టం' నియమచేయవలసినది పాలకులకు నిశ్చయించు. మన ధర్మము, బ్రాహ్మి ప్రాముఖ్యత నుండునది వారల్లు నియమచేయుట వారి ధర్మము నై యున్నది. ఈ విషయమై కడచిన రెండు వత్సరముల నుండియు, మన మెల్లరము మొలిచుచున్నాము. కాని యిది యంతయు నరణ్యసోదనమైవది. కార్యసాధనకు మనకు నిరంతరము మన మీ విషయమై కృషి సూచనలననది బిక్కనోయవచ్చు మెములు 'పా(బాడి)' నియమలేదు. అందులకు మన తాలూకా ప్రజలు పశుమన్న బాధలను మితిలేదు. ఇయ్యది మనకు నిత్య మనుభవక జేవ్యము గా యెండుగాడు.

ఈ విషయమై గూడ మన మెల్లరకు చేరి తగులితి 'రైల్వే' యధికారులకు విన్నవించినవో మనకు తప్పక కార్యసిద్ధి పొందగలమని నా నమ్మకము.

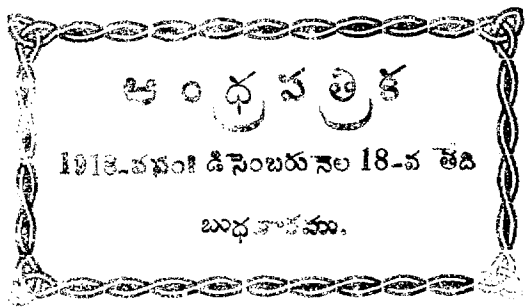
స్థానికసమస్యలలో మేటియగునది విద్యావిషయక సమస్య. ఈ విషయమున, కాలసిద్ధి ననుసరించి మన తాలూకా యిక్కర తాలూకాలకు, మాధ్యమిక యగుటకు బయలుగ, చాలవరకు వెనుకబడియున్న కనుకొనవలయును. ఆలమూరు మండలభాగమున మాత్రము మూడు మధ్యమికగతి పాఠశాలలు గలవు. విద్యలేని స్థితిలో నున్నామని, మీరొకరు చదివేయుటకు వాత సిద్ధమవును. ఇచ్చటి పాఠశాలలు (High Schools) పేర్కొనవచ్చునది కేవలము ప్రాథమికమేటి పేర్కొనవలయుగాని విద్యావిద్యుతవేతను, జేకాభిమానముచేతను, దాశీలతచేతను, తలయెత్తిన నీ పురమున గల పాఠశాల యొక్కతే తప్ప, వేరొకటి వెరకమానినను గాన రావచ్చును. ఈ పాఠశాలగూడ కుడవలసిన స్థితిలో లేదనియు, మీ యిక్ష్మగ్రామములకు లాక్షమై యున్నదనియు, మందర విద్యాభాగ కొరతలు నీకి విశేషముగ గలవనియు, విద్యాభిమాన లగు మీ యెల్లరకును విద్యాని బోధనకు దళిగానికి వీసివారయ్య భాగము గలవనియు, నిచ్చుట నీ సందర్భమున మనచి చేయుట నా నిమిత్తకసర్వమై యున్నది.

ఇక్కడ ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధి గూర్చి ముచ్చటింతయు ముచ్చటచేయుటకు నీరీతి గొప్పము. దని వదిలవలసి వచ్చినది నిర్వహించి త ప్రారంభ విద్య జేయునది జెల్లెడ నల్లకొనినగాని, దేశ మున్నతస్థితికి రావలసిన భూమిపథముగలగానెను నిక్కామముగో, మన తాలూకాకుగలిగి విశేష గ్రామములలో చాలకలలు లేదని తెలుపుట నో గావలసిన విజ్ఞాన సర్వస్వసీతము నెప్పుడును ప్రాథమికవిద్య ప్రథమసోదానము. ఇట్టిరీతి మనమెల్లరము భుజములగలిపి యిట్టి గాధాభకారముల బారద్రోలి మన గ్రామముల కెల్లరకు విద్యావిధిను ప్రసరించజేయుట మనవిధిమై యున్నది నేల వేరే యాదామములకు వరసరము లేదు. దేగ్రామములకు ముందువిద్య యోగ యగత్యమై. స్త్రీవిద్యములకు వంత యావశ్యకము గృహమేగలే గృహలక్ష్యగూడ సర్వస్వసీత జేయవలసినది, జీవము సంతోషదా మకము కాదని మనలో తెలియని కనుభవసర్వసం మాట నిక్కము. కావున నికనైన మేల్కొని మనము ముందుజెప్పెది యిక్కరకువల పాసులకు మాధ్యమికమై యున్న భాగ్యము వరు నే నెరుచుచున్నాము.

గ్రామ పాలకులకు గ్రామ పాలకుల ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డు కనుకరించిన ముఖ్య విషయములు ఇట్టి సందర్భమున మన గ్రామములకు పశుమన్న యిక్ష్మములు. తాలూకాబోర్డు సభ్యులకు బోధనమయ్యవో తెలియబున్నది. ఇది డెల్టా తాలూకా యొక నా స్వాతంత్ర్యమును బట్టి మావల వనేక గ్రామములలో బాగులైన మంచినీటి కనలియే లేదు. తొన్ని గ్రామములలో పాముభానము, అందులకువరకు విడిపలములు కారరావు ఇందుకు తర్కాణముగ తాపేత్యము, ఇప్పుడొక గ్రామముల దరినన్న బాంతులబట్టి పోక నీ గ్రామములకు పశు మిమ్ములములగు బాంతుల మనము కన్నులార జూవగలమును. ఇట్టి పొన్ని మో వదిల వలసి గారి కష్టపరంపరలకు మన తాలూకా పోజులు పాల్పడుచున్నాడు. మీ నెల్లెల బహుశ్చుట కొక్కటే దివ్యావధ మున్నది. అనుభవ ప్రజాప్రతినిధులచే బాలింపబడు ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డు ము చెప్పవలసినది. మన మందరివలసిన పాఠధర్మములలో గ్రామ పాలకులై యాతిభావలు తప్పించుకన్న మేలగు ధర్మము లేదనియు నందులకు మనమెల్లరకు శక్తికరచరణ పాటుపడవలయునని నా యభిప్రాయము. పాలకులకు వలయు నీటిపరకముగూడ, నేను మనసభలో ముఖ్యముగ జరిపవలసిన విషయమై యున్నది. ఇయ్యది గ్రామపాలకావతి వారుల యధీనముగో మండలసిన విషయము నా ముఖ్యాభిప్రాయము.

మీరుగల జేకాభిమానము పట్టుల ధర్మాధర్మ విచక్షణ నిరూపము. ఇది యిప్పుడు సరుకొసాదులకు, జేకాతైక కార్యములలో నిరయోగిని దిక్కులేకను కలసి కట్టుతనముతోడను, మనము భుజములగలిపి పశులు చేయువో, నీ యిక్ష్మములన్నియు వదిలకలములకు యాతి మామగలవని నా నమ్మకము. ఎన్నియోత గామములగుచ్చినను, మనకు ధర్మమే జరుగు గామమునెడి గొప్పజానీతి నేటి మహా సంగ్రామములకు కెల్లరకు బాటివచ్చును. ప్రస్తుతకాల

మిరపకాయలు, పంచదార, నూనెగింజలు,
మాది, (బొంబాయికి తప్ప) ఇనపముక్కలు,
సిమెంటు నున్నము, (బొంబాయి రాజధానికి)
కిరసనాయిలు, బియ్యము, ధాన్యము, రాగి, కంబు,
జవారి.

శివాజీ: అఫ్ జల్ ఖాన్.

శివాజీ చరిత్ర గూర్చి ఆంగ్లేయచరిత్రకారులు తమ యిచ్చనచ్చిన కథలను వ్రాసిరి. అన్నిటికన్నను అఫ్ జల్ ఖాన్ అను మహమ్మదీయ సేనానాయకుని సంధి విషయమై రహస్యముగ మాటలాడుటకు విలిచి వానిని శివాజీ వధించెనను కథ, శివాజీ వడతకు వితిలేని కళంగ మా పాదించుచున్నది. ఈ కథ నాధార పరచికొని, ఆంగ్లో హైందవులు గొందరు శివాజీని నిందించుటయే గాక, మహారాష్ట్రజాతినే నిందించుచున్నారు. మహారాష్ట్ర లను విశ్వాసఘాతుకులనివ్యవహరింపబడుచున్నది. ఈ కట్టుకథలు రాల్చెట్టు కమిషను వారిచే గూడ సంధిపరంపరగ విశ్వసించబడుటచే, వారు మహారాష్ట్రల గూర్చియు వారి నాయకుల గూర్చియు విచారిత్రపు వ్రాతలకు పాల్పడిరి. మహారాష్ట్రల చరిత్ర నిటీవల వ్రాసిన సి. ఏ. కింకాయడ్ గారి కథలు కట్టుకథలని సహేతుకముగ తేటపరచి యున్నారు. వీరు బొంబాయి ప్రభుత్వపక్షమున సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణ సభలో సభ్యులుగ నున్నారు. వీరికి హైందవరాజకీయములపై నానుభూతి లేదనుట విచిత్రము. అట్టివారు మహారాష్ట్రలపై ప్రత్యేకాభిమానము వహించి యిక్కార్యమునకు బూనియించుకొని తలంచుట కెక్కడను అవకాశము లేదు. వీరు డిసెంబరుమాసపు “ఈస్టు అండు వెస్టు” పత్రికలో, శివాజీ వడత గూర్చి యొక వ్యాసమును వ్రాసియుండిరి. మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యస్థాపకులగు శివాజీ స్వార్థబుద్ధితో తన కార్యమునకు గడంగెనా? ప్రస్తుతచరిత్ర లిట్టి యభిప్రాయమునకు తావిచ్చుచున్నవి. ఈ చరిత్రకారుల దురభిప్రాయములకు, కింకాయడు గారు తగిన ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నారు.

అఫ్ జల్ ఖాన్ వ్యవహారము గూర్చి యిప్పటి కట్టుకథ ప్రబలుటకు ప్రథమకారకుడు ఖాఫీఖాన్ అను నతడు. ఈయన శివాజీ చనిపోయిన చాలకాలమునకు ఢిల్లీలో నివసించెను. వింధ్యపర్వతముల దాటి దక్షిణమునకు వెడలియుండ లేదు. శివాజీ వంటి రాజాగూర్చి బహునిచపదముల నుపయోగించి యుండెను. ఈతడు అఫ్ జల్ ఖాన్ గూర్చి వ్రాసిన యసత్యముల, హిందూచరిత్రకారుల వృత్తాంతములలో నెక్కడను గానినవి. కాని మహారాష్ట్రచరిత్రను వ్రాసి గ్రాంటుడఫ్ గారు మాత్రము ఖాఫీఖాన్ దెలిపినవృత్తాంతమునే ప్రమాణముగ నంగీకరించెను. మిగిలిన ఆంగ్లేయచరిత్రకారులందరను, గ్రాంటుడఫ్ వృత్తాంతమునే ప్రాతిపదికగైకొని, విశ్వాసఘాతుకము మహారాష్ట్రల జాతీయమగ్ధులమని, వ్రాయు సాహసించిరి. సర్ హార్ బర్నె రిస్లేగారు, మహారాష్ట్రలు సిథియనుల నుండి బయలుపెడలి రని సిద్ధాంతికరించిరి. వీరి యూహకు కారణ మొకటే గలదు. సిథియనులు విశ్వాసద్రోహులు. మహారాష్ట్రలు నట్టివారే. అందుచే మహారాష్ట్రలు సిథియనులే. ఇట్టి యభిప్రాయ బోగొట్టుటకు, మహారాష్ట్రల విజృంభణము గూర్చి కింకాయడుగారు కొన్ని విషయములను స్మరణకు దెచ్చుచున్నారు. భామినీసుల్తానుల

రాజ్యము దక్షిణమున నస్తమించుటకు మూడుకారణములు చూపబడినవి. మొదటిది మొగలు సామ్రాజ్యరంభము, రెండవది, మహమ్మదీయులు హిందూ నైనికులపై నుద్యోగులపై నెక్కుమగ నాధారపడవలసివచ్చుట. మూడవది, పంధరాపురపు హిందూ మతోద్యమము. ఈ హిందూమతోద్యమముచే ప్రేరితుడై శివాజీ తన ధర్మమును నెఱవేర్చెను.

పంధరాపురమున, ధ్యానదేవను మహారాష్ట్ర కవి యొక డుండెను. ఆయన మతసత్యములను ప్రజల కెల్లరకు బోధించుచుండెను. ఆతని ననుసరించువారనేకమంది కవులు బయలుపెడలి శ్రీకృష్ణ గానము గావించుచుండిరి. వీరిగీతములు జాతీయ భావోద్ధీపనమునకు తోడ్పడుచుండెను. ఈదరిగితులన్నియు, శివాజీభావిజీవితమునకు దోహద మొసగెను. దక్షిణహిందూదేశమును పరరాజుల బారి నుండి తప్పించవలెనని, శివాజీ యుద్దేశించెను. ఇది భగవదాదేశమని, శివాజీ విశ్వసించుటయేగాక, యితరుల ననేకులలో నాయుద్దేశమును వ్యాపింపజేసెను. తుట్టుతుడకు, హిందూమతోద్యమమునకు నాయకుడై, శివాజీ స్వధర్మరక్షణకై గడంగెను. శివాజీ నిజచరిత్రను వ్రాసించిన, ఆతనియుద్దేశము స్వార్థపరత్వమని నెంచుట కేమాత్రము విలులేదు. శివాజీప్రథమ నానాటి కతితయింపుచుచే, 1669 సంవత్సరము సెప్టెంబరుమాసమున బీజపూరు సుల్తానులు శివాజీని బ్రతికియున్న వానినిగాని విగతజీవుడైనవానినిగాని తమవద్ద కేటాలయినను దీసికొని రమ్మని, అఫ్ జల్ ఖాన్ అను నాయకుని నాజ్హించి 12000 నైవ్యము నిచ్చివంపిరి. శివాజీ తగినసన్నాహములు చేసికొనకపోవుటచే, వానితో సంధి గోరెను. అఫ్ జల్ ఖాన్ సంధిసమావేశమున కంగీకరించెను. శివాజీమాత్రము, అఫ్ జల్ ఖాన్ నిజోద్దేశ మెద్దియో గ్రహించ యత్నించుట, సహజము. గూడచారి యొకడు, అఫ్ జల్ ఖాన్ ని యుద్దేశము శివాజీని వట్టి దీసికొనిపోవుటయే యని శివాజీకి దెలిపి యుండెను. అఫ్ జల్ ఖాన్ ని ఏజెంటుగు కృష్ణాజీ భాస్కరుగూడ ఈవార్తను ధ్రువపరచియుండెను. శివాజీ యందుచే, ఎటుబోయి ఎటువచ్చునో యని, తగిన స్వరక్షణ సన్నాహములతో ప్రతాపగరుకు వెడలెను.

ఊహించినటులనే అఫ్ జల్ ఖాన్ శివాజీతో లేనిపోని కలహము పెట్టుకొని, తక్షణమే మెడబట్టుకొని తనకృపాణముతో శివాజీని బాదువ ప్రయత్నించెను. శివాజీ కవచమును ధరించియుండుటచే, అఫ్ జల్ ఖాన్ ని ప్రయత్నము సఫలము గాలేదు. వెంటనే అఫ్ జల్ ఖాన్ ని మరుద్దేశమును శివాజీ గ్రహించి, అఫ్ జల్ ఖాన్ ని వధించెను. వెన్నెంటనే, శివాజీ నైవ్యము నొడిచెను. నిజచరిత్ర యిటుల జరిగి యుండ, యూరపీయను చరిత్రకారులు శివాజీని మహారాష్ట్రజాతినీ యిచ్చనచ్చుటల చూపించి యున్నారు. అట్టి అభిప్రాయనే రాల్చెట్టు కమిషనువారును వ్యక్తీకరించి యున్నారు. కింకాయడుగారు, అధికారవర్గమున జేరి భారతీయ శయ్యములకు ప్రతికూలముగ నున్నను, మహారాష్ట్రల చరిత్రను నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్రాయుటయే గాక, శివాజీగూర్చిన కట్టుకథ లెంతవరకు నిజమో తేటపరచివందులకు, వారెంతయు వండ్యులు, వారు వ్యాసాంతమున వ్రాసిన యీ క్రింది వాక్యములను యూరపీయను చరిత్రకారు లెల్లరు గమనించి సత్యము గ్రహించెదరుగాక!

“మహారాష్ట్రస్వపుని గూర్చి యీ వ్యాసమున కొద్ది వృత్తాంతము మాత్రమే దెలిపితిని. కాని శివాజీ మహాత్ముడగుటయు గలవనియు ఆతడు ఘనకార్యము లాచరించె ననియు, జాపి

చుటలోనే జయము గాంచితినని నూహించుచున్నాను. యూరపీయను చరిత్రకారులు ప్రదర్శించినటుల, ఆతడు విశ్వాసద్రోహి యగు బండి పోటుదొంగ యగుచో, ఇట్టి ఘనకార్యము లాచరించి యుండజాలడు.”

లేబరు సమస్య.

బకింగుహముమిల్లుల వ్యవహారము పరిష్కారమయినను, యీ పరిష్కారమునకు తోడ్పడినవారు ఆంగ్లానుగారు గాని వాడియాగారు గాదని, వాడియాగారిని నిరసించుచు మద్రాసు ప్రెస్సు, మద్రాసు మెయిలుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఇట్టి దురభిప్రాయమును పోద్రోలుటకు నేటి మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రికలో ఆంగ్లానుగారి టిటుల వ్రాయుచున్నారు.

“లేబరు కలవర మంతమొందుటచే తిరిగి వివాదముబెంచుట సామత్యముగాదు. కాని, యీ తగవు దీర్చుటలో, వాడియాగారెప్పుడును నాకు తోడునీడయై కృషి సలిపిరి. కలవర మంతమొందుటకు, కూలీలపై తనకుగల పలుకుబడినంత నుపయోగించి, వాడియాగారు మనస్ఫూర్తిగ తోడ్పడిరి. ఆదివారము నేనిచ్చిన యుపన్యాసమున, ఈ సంగతిని విశదముజేయుట కెంతయు యత్నించితిని. కాని “సమ్మె యాగినదని” మీరు వ్రాసిన సందేహకీయవ్యాసములో ఈ విషయమును గ్రహించినటుల గానినందు.”

వైవాక్యములు, ప్రెస్సు, మెయిలుపత్రికల యుపనిందలను బారద్రోలగలవు. మెయిలుపత్రిక ఇంతటితో నాగక, లేబరు సమస్య రాజకీయసంబంధమయినదనియు, బ్రిటీషునర్తకులపై సరిపడక పురికొల్పబడినదనియు, తన సహజముగు ధోరణితో నసంగతవిషయములను వెలిబుచ్చుచున్నది. లేబరు యుద్యమము, హిందూదేశమునందే గాక, ఆంగ్లదేశమునందుగూడ అనేక యువాంతరముల చాటుచున్నది. ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఎన్నికలలో, లేబరు పక్షము కొయలిషనుపక్షమునకు పోటీగా నిలిచి, తన ప్రాబల్యము జూపుచున్నది. లేబరుపక్ష ప్రాబల్య మెంతవరకు గలదో గ్రహించుటకు, నేటి లెంత్రీవార్తలలో గానినచేడి లాయడుబార్జిగారి యుపన్యాసము తోడ్పడగలదు. లేబరు నాయకులను బాల్లివిక్కులని నిందించుట, లాయడుబార్జిగారి గౌరవమునకు తగియుండలేదు. ఈసంగ్రామవిజయమునకు ముఖ్య కారకులు కార్మికులని చెప్పువచ్చును. వారి తోడ్పాటులేదిది, ఏమనియు కొనసాగి యుండదు. లేబరు పక్షమువారు తమ వివాదముల నన్నిటి గట్టిపెట్టి ప్రభుత్వమువారికి అత్యంత సహాయము జేసిరి. లేబరు నాయకులు కొయలిషను ప్రభుత్వములో పాల్గొని ప్రభుత్వ బాధ్యతనంగీకరించిరి. ఈ విషయమును లాయడుబార్జిగారి దివివర కంగీకరించియే యుండిరి. లేబరునాయకుల తోడ్పాటు లేనిది, లాయడు బార్జిగారి యుద్ధమును జయప్రదముగ జరుపుట కష్టసాధ్య మయ్యెడిది. అట్టిరీతిలో వారికి తమ కృతజ్ఞతను చూపుటకు మాటుగ, ఎన్నికలలో తమ పక్షమునకు పోటీగ నిలువబడినంత మాత్రమున లాయడుబార్జిగారు వారిని పేరుల బెట్టి పిలుచుట నేమనవలయునో దెలియకున్నది. ఇట్టి యుపనిందల నాపాదించుటకు, లాయడు బార్జిగారు కారణ మెద్దియు దెలుపలేదనియు, ప్రజాస్వామ్యనూత్రములను కాపాడుటలో లేబరు పక్షము ఉత్సాహముతో కృషి సలిపె ననియు, లేబరు నాయకు లగు హెండరు సను గారు సమాధాన మిచ్చిరి. రాజకీయాభివృద్ధికై కృషి సలుపువారందరిని బాల్లివిక్కులని పిలుచుట,

హెండురుసనుగాడికి వింతగ గన్పించుచున్న జేమో గాని, హిందూదేశమున మొదలు మొదలగు నాంగ్లో హెండురు పత్రికలు హాంకూలరులను బాల్లివిక్కు లనియు, హాంకూలరులను బాల్లివిక్కు (దేశవిద్వంసకులు) పిలుచుట పరిపాటి యైనది. అంగ్లదేశములోనే లేదరుపక్షమువారి నింతటి యవాంతరము లేదర్కొనుచుండ, హిందూదేశపు స్థితి గూర్చి ఆశ్చర్య మొందవలసిన యవసర ముండదు. ప్రజాస్వామ్యసూత్రములు వ్యాపించు చున్న కొలదియు, కార్మికోద్యమమునకు బలము గలిగి విజయము తప్పక చేకూరును.

రామచంద్రపురము తాలూకాసభ

ఈసభ దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుకంటలు గారి యధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగ జరిగినది. పారి యుపన్యాసమున, స్థానిక సమస్యలను జాతీయ సమస్యలను చక్కగ చర్చింపబడినవి. సంగ్రామము గూర్చి ముచ్చటించుచు, వంతులుగాదు, హిందూదేశమునకు గూడ స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగవలె నని ఖండితముగ చెలిపిరి. దేశీయుల వాంఛలు నిఫలమగు నని యుద్విహారుచున్న సమ యమున, కఠిన నిర్బంధ శాసనములను శాశ్వత ముగ నెలకొల్పి యుట్టించుట, అసంభవమని, వీరు నుడివీరి. ఒక వంక సమాధానము వేరొక వంక దండనము కొనసాగించుట లాభకరము గాదని, నింతకుమున్ను రుజువయ్యెను. ఆపద్ధతినే మరల వస్తువించుట, రాజనీతి గాదు. నీటితిరువను హెచ్చించుటచే, ప్రజల కెట్టిబాధలు గలుగనున్నవో, వారు సువ్యక్తపరచిరి. మధ్యపా నము గూర్చి ముచ్చటించుచు, ప్రభుత్వమువారు త్రాగుదువై నాదాయము రాబట్టుకొను పద్ధతిని మాననంతవరకు, నీ చర్యాభ్యాస మంతమొంద దని వీరు స్పష్టపరచిరి. స్వల్పసంస్కరణములచే, శాశ్వతలాభము గలుగజాలదు. వైద్యవిషయము గూర్చి మాటలాడుచు, ప్రభుత్వమువారొసగు చున్న వైద్యసహాయము అత్యల్పసంఖ్యాకులకు మాత్రమే లభించుచున్నదనియు, ఆయుర్వేద యనానీవైద్యమునకు తగినప్రోత్సాహ మొసగిన గాని యీలోపము నివారణ గాదనియు, వీరు చెలి పిరి. సంస్కరణవిచారణసంఘముల రహస్యవిచారణ ప్రజలలో విశ్వాసము పురికొల్పదని, వీరు నిజము వెల్లడించిరి. మండలసభ తేగాక, తాలూకా సభలుగూడ నాంగ్లదేశమున జయప్రదముగ జరు గుట శుభసూచకము.

సింహళద్వీపము: రాజ్యాంగసంస్కరణములు.

సింహళపు శాసననిర్మాణసభలో, రాజ్యాంగ సంస్కరణవశ్యకత గూర్చి, గౌరవనీయులగు రామనాథనుగారు గత బుధవారమునాడు రెండు గంటలకాలము మహాపన్యాసము గావించిరి. ఆ యుపన్యాసమును వేరొకచో ప్రచురించు చున్నాము. ప్రాచ్యదేశీయులకు స్వపరిపాలనము ప్రసాదించగూడదను ఆక్షేపణలకు, వీరు తగిన సమాధాన మొసగిరి. హిందూదేశీయులు గాని, సింహళద్వీపవాసులు గాని, అనాగరికులను వాద మున, వీరు సహేతుకముగ ఖండించిరి. సింహళ ద్వీపము, యుద్ధసమయములో స్వాతంత్ర్యరక్షణార్థమై హిందూదేశముతో బాటు, తన సర్వస్వమును ధారపోసినది. కాని ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిగూర్చి ప్రజలలో నసంతృప్తి విశేషముగ ప్రబలియున్నది. ఈయసంతృప్తి బోనాడుటకు, స్వపరిపాలనాప్రదానమే ముఖ్యసాధనమని, వీరు నొక్కివక్కాణించిరి. ఉపన్యాసాంతమున రామనాథనుగారికి, గవర్నరు గారు వందనము లర్పించుచు, ఈ విషయమును

గూర్చి వలసరాజ్యముల కార్యదర్శికి దెలుపక ముందు, తా మిసమస్య గూర్చి మంచిచెడ్డల వాలోచించెద మని, నుడిపిరి. వీరిం కెంతకాల మాలోచించవలయునో తెలియకున్నది. ఏది యెటు లున్నను, స్వపరిపాలనోద్యమము సింహళములో నాంధ్రమై, సర్వరాభివృద్ధిజేంచుచున్నది. ఉద్యమ నాయకులు తగిన జట్టుదల గనబరచిరేని, విజ యము గాంచక మానరు. వారి ప్రయత్నముల యెడ, భారతీయులు సానుభూతి గనబరచెద రనుట కేమాత్రము సందియ ముండదు.

అసంతృప్తపు బిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ కాంగ్రెసుసంఘమువారు, అంగ్ల రాష్ట్రీయు సంఘముతో జేరుటకు తీర్మానించి రని తెలిపి కొనుట కెంతయు సలహానిచ్చుచున్నారము. ఈ తీర్మానము మొన్నటిదినము జరిగిన సంఘసభలో గావించబడెను. ఈ సభకు దివాను బహదూరు పి. కేశవశిల్పగారధ్యక్షులుగను, వై. కేశవు, హట్టి శివరావు, టి. శివశంకరం పిళ్ళగార్లు ఉపాధ్యక్షులు గను, హట్టి శంకరరావు, నారాయణరావు గార్లు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. స్వయం నిర్ణయాధికారము గూర్చియు, లండను కాంగ్రెసు గూర్చియు అనుకూల తీర్మానములు గావించ బడెను. చిత్తూరుమండల సంఘమువారు గూడ వీరి మార్గము నవలంబించుట భావ్యము. అంగ్ల రాష్ట్రీయు సంఘనిర్మాణము నుస్థిరమై వెలయు గాక యని గోరుచున్నాము.

బొంబాయి క్రొత్తగవర్నరుగారు.

బొంబాయి క్రొత్తగవర్నరుగారు, షర్ జి. ఏ. లాయడుగారు బొంబాయినగరము జేరి. వారు తమ ప్రథమోపన్యాసమున 20-వ ఆగస్టు ప్రకటనము సంగీకరించుచున్నటుల దెలుపుట యుక్తముగనున్నది. కాని వీరిదివరకు పార్లమెంటు సభలో, మాంటాగూసంస్కరణములను విమర్శించి తమ ప్రాతికూల్యము జూపియుండిరి. వీరు తమ యభిప్రాయము నికముందు పూర్తిగ మార్పుకొని, ప్రజామోదకరము లగు కార్యములను సలుపుచు, స్వపరిపాలనాకార్యక్రమము ప్రారంభమయినపుడు దానిని చక్కగ నిర్వహించుటకు సానుభూతితో కృషిసలిపెదరు గాక యని గోరుచున్నాము.

రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము.

రాజప్రతినిధిగారు, కలకత్తా కాన్వేషేషను సభలో భావభరిత మగు నుపన్యాస మొసగిరి. భారతీయు లికముందు, తమ దృష్టిని కేవలము సాహిత్యవిద్యనుండి, పారిశ్రామిక విషయములకు మరలించవలయు నని, హెచ్చరించియుండిరి. ఇట్టి హెచ్చరిక, సర్ థామసు హాలెండుగారిచే మద్రాసులో గావించబడెను. ఇందుకు ప్రభుత్వ మునా రెట్టిప్రతిపాదనలను నెలకొల్పెదరో చూడ వలసియున్నది. ఇందుకు దోడుగ, హిందూదేశ మునకు వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించినగాని, పారిశ్రామికాభివృద్ధి సత్వరముగ చేకూరజాలదు. వార్తాపరిశీలనము.

ఇంగ్లండు అమెరికాలకుమధ్య వార్తాపరిశీలనము తొలగింపబడినది. మిత్రమండలిదేశముల కంతకును దొలగించుట క్రేయస్కర మని మాంచెస్టరు గార్డి యనుపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఏలనన, మిత్ర మండలి దేశములలో సంధిసమస్యల గూర్చి యెట్టి యభిప్రాయములు వ్యాపించుచున్నవో తెలిసిన గాని, సంధిసూత్రములు ప్రజాభిప్రాయము ననుస రించి ప్రతిపాదించబడజాలవు. మాంచెస్టరు గార్డి యను పత్రికాసూచనమును, మిత్రమండలి వా రవలంబించుట భావ్యము.

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్త వకీలు:—తుర్కపాటి నంకేశ్వరరావు పంతు లు గారు (బాల్కన్ - ఆల్ - లా) నేటిదినమున మోకోర్టు లో న్యాయవాదులుగ జేర్చుకొనబడిరి.

వైద్యకలాశాల:—నగరమున ప్లేగు వ్యాపించు నూచ నలు కానవచ్చుచున్నందున ప్రభుత్వమువారి వైద్యకలాశాల కొంత కాలము వరకు మూయబడినది.

ఎం. ఏ. పరిక్ష:—మదరాసువిశ్వవిద్యాలయము ననే టునభవార ఆక్టోబరు 25 వ తేదీన సమావేశమై ఎం. ఏ. పరి క్షయందు చేసిన మార్కులకు స్థానిక ప్రభుత్వమునా రంగీకరిం చినారు.

గుంటూరులో ప్లేగు:—ఇంతవరకు నుమారు 25 మం ది ప్లేగువల్ల చనిపోయిరి. 20 మందికి తగిలియున్నట్లు తెలియు చున్నది. అగ్రహారములో చాలామంది యిండ్లకు తదిలినపు చున్నారు. (దర్బారు)

ఇంగ్లీషు తపాలు:—బొంబాయి ఎస్ట్రెమెసు క్రై యుల పదుమైవ శతశతాబ్దమువలె ఇంగ్లీషు మెయిలుతపాలీ నగరమున డిజెంబరు 19 వ తేదీ ను 6 వారము ఉదయము 7-15 గంటలపుడు పంపి వెట్టబడును. పోస్టుబాట్సులుగలవారి తపాలు 6 గంటలకే ఇచ్చివేయబడును.

సర్ మోక్షగుండము విశ్వేశ్వరయ్యపంతు లుగారు:—సామాన్య ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహక సభ్యు లగు సర్ సి. శంకర నాయుడుగారు, ఆస్పత్రిగూతుండి చాలిం చుకొనిన యనంతరము, వాక్స్థానే సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు నియోజింపబడుదురని బెంగుళూరునందు వదంతిప్రబలియున్న దని మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రికా బెంగుళూరు విశేషం వాయు చున్నారు.

యుద్ధపటములు:—మదరాసు ప్రచారకసంఘము వారు ప్రదర్శించుటకు యుద్ధ చిత్రపటములను వెంట్రండు ప్రభుగారు మాంటుకోర్డునందలి మదరాసు శ్యాంకివారి నూతన భవనమునందు 20 వ తేదీ కుక్రవారము సాయంకాల ము 4-80 గంటలకు బహిరంగపరచెదరు. ఇతరనియమముల మా పత్రికయందు గల సంఘమువారి ప్రకటనవలన తెలియ గలవు.

భారత పత్రికాధిపతుల సంఘము:—సంఘ గౌరవకార్యదర్శి ఎం. సి. మోదీగారు మాక్సిమిట్రాయుచున్నా రు: సంఘమువారి సాంకేతికసభ జేరయమహాసభాశాలలో 28 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సమావేశ మగును. 20 వ తేదీనాటికే క్షుణ్ణ ఈసభనుగూర్చి యెట్టివిష యములను వెలసికొనవలసినదొప్పున ధిల్లీయందలి కాంగ్రెసు ఇంక్వెర్టి ఆఫీసునుండి కనుగొనవలయును.

మదరాసులో ప్లేగు:—ఇంతవరకు ప్లేగు తగిలినట్లు కనుగొనబడిన ప్రదేశములోనే నిన్న నలుగురికి జ్వరమువచ్చి నది. వారిని ఆసుపత్రికపంపిరి. వారిలో ఇరువురికి బొబ్బలు తేచుటవలన ప్లేగుని సంజేహింపవలసివచ్చినది. తక్కిన యిరు వువును పరిశోధింపబడుచున్నారు. మరొక స్థలములలోను ప్లేగు తగిలినట్లు తెలియరాలేదు. గుడిసెలనుండి వెడలగొట్ట బడినవారికి కృష్ణంపేట ఆసుపత్రిలోను ప్రత్యేక కట్టడము లోను వసతు లేర్పరుపబడినవి.

చెన్నపురి మరణములు:—డిజెంబరు 14 వ తేదీ లో నంతమగువారములోపల చెన్నపురియందు 608 రు మను ఘ్యలు మరణించిరి. ఈచొప్పున తక్కిగూడ సంవత్సరమునకు వదివేలకు 605 చొప్పున పడినది. క్రిందటివార మిసంఖ్య 582 గ నుండెను. మరణనిరతులు: కలరావలన బాధపడినవారు 7 గురు; మరణించినవారు 8 రు. మహాత్మకమువలన బాధపడిన వారు 12 గురు; మరణించినవారు 2రు. ఇన్ఫ్యుయెంజు మొదల గు జ్వరమువలన మరణించినవారు 67 గురు. కిందటివారము, 59 గురు. ప్లేగునుగూర్చిన సంగతులను ప్రత్యేకముగ నివీరకే తెలియజేసియున్నాము.

విరోధా యుద్ధ విరామము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

ఎన్నికలు

లండను, డిసెంబరు 18:— ఇంగ్లండు వెల్లెల్లో ఎన్నికలను గూర్చి ప్రధానమంత్రి గారు ఉపన్యసింపించు కార్యకర్తల యభిప్రాయ వాదనాదేవి. బ్రిటిషు దీవుల యందు కార్మికుల అందరిపట్లను వీరు పరిశీలించుటచే ప్రధానమంత్రి గారు ఈ పదమును ఉపయోగించగూడదని. కొంతమంది కార్మికులపక్షముననే వీరు పరిశీలించుచున్నారని వీరొకరి విశేషముగ ప్రభుత్వమునాకే ఓసంగటకు రామ్సే యాన్సన్, స్పీడెక్ గారు కర్మకరుల గారు. అసలు కర్మకరుల కార్మికులకు తరపున కృషి సలపుటలేదు. కాంతినామలను బోలిపిండుటకు వీరి తరపున పరిశీలించుచున్నారని. ఇదియే వాస్తవమైన సంగతి. వీరివై ఆధారపడిన సామాజ్యమునకు ముప్పువాటిల్లుట గాన ఈ సంగతిని రూపుమాపవలయును. మార్షాల్స్ స్పీడెక్, స్పీడ్లీ మున్నగువానిని విడిచిపెట్టవలెనని ప్రధానమంత్రి గారు తెలియజేసిరి. వీరియొక చెల్లినవో బెల్లీ మును, ప్రాంసు జేతలు ఈ సరికి ధ్వంసమైయుండెడివి జర్మనీ పరిపంచమునకు తన వాస్తవము చెబుటకై ఆపిండుచుండెడిది. చానలు రేవులములు జర్మనుల హస్తగతమైయుండెడివి. వీరి మాటలను నమ్మి యుండినవో మనము జర్మనులకు భానినలై యుండియుండెడివారము. ఈక్షణమున వారు కార్మికపక్షమున నడిపించుచున్న వారు ఉపాధిభాగోపేతుల సంగతి మరి విచారించుచున్న సంగతియు అట్లు పిలుచుటకు అర్హులైనది. ఇందులో సకలమునందు సమ్మత ప్రభుత్వవర్గమునాకి (కోయలిజను) అనుకూలముగ నుండుటయే కారణము. జర్మనులు ఈమనలనీయుండు యుద్ధవ్యయమును గురించి ఇట్లు నుడిచిరి. మొదట కొన్ని సంవత్సరముల వరకు జర్మనీ కిచ్చుటకు సామర్థ్యములేకపోయెను. కొంతకాలమైన వెనుక ఈయనలగుట. యుద్ధమునకు కల్గిన ఘోరనష్టములకు జర్మనులు కూడదీసికొనవలసి యుండుటచే ప్రారంభమున యుద్ధవ్యయమును ఇచ్చుటకు జర్మనీకి వీలుండెను. కాబట్టి ఈయుద్ధమున భారములను మనము మోచుటలసియున్నది. ఎన్నికలకు ఆయాశాసనము లేకుండుటకు పంపింపించితిమి. ఈ ఎన్నికలలో జేతలము తానుగా గాగలదని తలచి వారికి ఆకాధంగం ఉ కల్గింది. ప్రభుత్వమును తొలగింపవలెనని ఎన్నికల కేళి ఎవరును అభ్యర్థన ప్రయత్నింప వుండుటయే అల్లరుల తలంపుటకు కారణము.

ప్రధానమంత్రి విమర్శనకు కార్మికుల ప్రతిస్పందన

లండను, డిసెంబరు 14:— కార్మికుల తరపున పోషక ర్నెక్ క్లయిన్ గారు ప్రధానమంత్రి విమర్శనకు ప్రతిస్పందన మొనరిరి. బోలిపిండుట కార్మికుల తరపున పరిశీలించుచున్నారని ప్రధానమంత్రి గారు నడిపియుండిరి. కాని అందుకు ఎట్టివిజ్ఞాపన వారు మానియుండలేదని పోషక ర్నెక్ గారు నడిపిరి. కార్మికవాదులు ప్రధానమంత్రి వారితో ప్రశ్నోత్తర సిద్ధాంతముల కొరకే పోటుపడుచుండిరి పోషక ర్నెక్ గారు బలమగు రుజువులను సమర్థింపజూపిరి. కార్మికులలో స్వల్పసంఖ్యయు అతివాదుల యభిప్రాయములను కల్గియున్నారని మాట వాస్తవమే యని క్లయిన్ గారు చెప్పిరి. జేతలములో అతివాదులు తమ సాంప్రదాయముల ననుసరించియే కార్మికుల నెత్తుకొనిరి. కాన కార్మికసంఘము వారు ఎవరో కొంతమంది అతివాదుల విధానము ననుసరించిరి ప్రధానమంత్రి నుడిచిన సంగతి అంతయు అసత్యమని ఘోషాపథముగ తెలిపిరి.

ఇంగ్లండు ప్రపంచమునకు నియంత యగుట

లండను, డిసెంబరు 14:— జర్మనీ వారు పూర్తిగా నోడిరని ఆ జేతలమునందలి విద్యాసంపన్ను లందరును స్పష్టముగా గ్రహించిరి ఇటీవల వచ్చిన వార్తాపత్రికలవలన స్పష్టమైనది. ప్రాజెటు గను ప్రాచీనవాదపత్రిక యందు హెజరు పండితుడు వ్రాసిన వ్యాసములను నీ మనోముద్ధావలీతమును గూర్చి భిజేవిషయములను గ్రహించు విద్యార్థుని భావములు విదితమగుచున్నవి. రాజకీయవిషయ ప్రాధాన్యము వాసిండుటను నుండి లండను కథికుడు మారుచున్నది. బ్రిటిషు వారు స్థిరమై త్రులకు కలిగియున్నారు. చీనానుగూర్చి ఆమెరికా జనాను

జేతలమునాకి భిన్నాభిప్రాయములు నుండుటచే జనానుగూర్చి బ్రిటిషు వారు సహజముండక తీరదు. ఆమెరికా వారు అధిక విషయములకు ఆశక్తులుండును. అధికముగ గలిగియున్న జర్మనుమిత్రుల పరాజయములన అధికము నిర్ధారణముగా బ్రిటిషు జేతలము కే కలిగింది. ఇతరు బ్రిటిషు జేతలమునకు సామర్థ్యమును కలిగియున్న వరుట విశ్వము. జర్మనుల వారాదశమున జర్మనుల వ్యాపారములకు జర్మనుల అధిపత్యములు చూడ నుండెడివి. విద్యుత్ గాని స్వయంగా మును విద్యుదు దక్షిణాఫ్రికా ఇండియా జేతలమునకు రద్దీరకేసినను విశ్వవ్యాప్తమగు ఇంగ్లాండు సామర్థ్యము విదనహతమే గాదు. ఇంగ్లాండు వారు మార్ష అఫ్రికా, ఆరేబియా, మెసోపొటేమియాలో జయుచిరి. ఇండియా ఈజిప్టు జేతలముల పరిపంచమున మార్ష మధ్యవారము ద్రుడు. డాబ్బి నెల్సన్ వల్లముద్ర ముఖము ఇంగ్లాండు వారి యాజమాన్యము క్రిందకు వచ్చుచు గాన దక్షిణాఫ్రికా కార్మికుల ప్రవేశమునూడ వారి అధికారము ప్రబలమగును. బెలిజియము నిజమును వలస పోషియుండును వచ్చు మధ్యవారము సముద్రమున అధికారము తగ్గు. కీలకావరసన బ్రిటిషు సముద్రమున వారి అధికారము మోడెరె. వార్షే డెన్మా ర్కులవై ఇంగ్లాండు అధికారము నూడ అధికమగు చున్నది. బార్బియోనూడ సరిపథ మధికమగు ఆరకు వ్రాసెను.

దోషము జలసంధిని రక్షించిన విషయము

లండను, డిసెంబరు 15:— అంతర్జాతీయ నోడియమన బ్రిటిషు వారి వారసులందరిని విధింపగల సన్నిధిని దోషము వారసులను సేవించు అధికారి కీలు గారు విదించుచు నిటీవల పదవ్యసించిరి. బలీ దులుగు నాకలను రెండువరులూగ నేర్పరచితిమి. ఆకాకలనుగ ప్రబల జ్యోతు లచ్చుచుండిరి. ఎంత తుపాకుబట్టికను ఆకాకల చలింపవు. ఒకనాకలవరకు సామర్థ్యముగి నేర్పరచుట మరి యొకటి మైళ్ల మార్గమున విస్తరింపబడిరి. ఆరెగు నాకలకును మధ్యను చాలచిల్లనాకలను తుల్యముగ నుండుటచే వానిని తప్పించుకొని సముద్రోపరిభాగమున పోవుట కేవలము నుగూడ వనకాకము లేనేలేదు. సముద్రాంతర మార్గమున పోవుట వేరుపర్చుటలు చేయబడిరి. హరితిగా కట్టుబట్టుటలు చేయుటచే 1918-వ సంవత్సరము నెవ్రెంబరునెల మొదలు జర్మను అంతర్జాతీయ ఆవాని పూర్తిగా కలిశినెను. ఇది నిర్ధారణము అతకు నుడిచెను.

మరణము.

లండను, డిసెంబరు 16:— ఎడ్వర్డు నెనీల ప్రభువు చనిపోయెను.

నైనికనిర్బంధమును తొలగించుట.

లండను, డిసెంబరు 16:— అన్ని జేతలములను నిర్బంధమును తొలగించవలెను అట్లు జరుగవలెనని సుధిసభ ప్రమాసన ప్రాముగును. ఈ నైనికయంత్రములే మహానష్టకరములయై కారణము. వానిని వికసన నిలువనిచ్చిన సంధిసభలన ప్రయోజనము కలుగదు సుధిసభలో బ్రిటిషు ప్రతినిధు లందరును ఈ విషయముననే శ్రద్ధ వహింపవలెనని లాడుకు బాజ్లి గారు నడిపిరి.

ఇండియాకు విమోచనములలో ప్రయోజనము.

లండను, డిసెంబరు 16:— విమోచనచార నిరోధము తొలగిన ప్రయోజనములను సామాజిక విమోచనములమీద ఇండియాకును తూర్పు జేతలమునకు కొనిపోవుటకు మరల కొనివచ్చుటకు ఏర్పాటు చేసెదనని హోంలేడ్ల సేవీ గారు నడిపిరి.

లండను, డిసెంబరు 16:— 1919 సంవత్సరమున రెండు కోట్లకు కవుటి ఛాంపియనుషిపు క్రీకటు ఆటలను జరుపుటకు ఈసంఘము వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

నార్వే రాజు

ఇంగ్లండుకు వచ్చుట

లండను, డిసెంబరు 16:— నార్వే రాజు కేపటికినను ఇంగ్లండునందు దిగును.

ప్రత్తిమరలలో పనిచేయువాండ్రు

లండను, డిసెంబరు 16:— నూటికి 50 చొప్పున ప్రత్తిమరలలో పనిచేయువాండ్రు ముందు ఇచ్చుటకు నిశ్చయించబడినది. దీనిని మరల పనివాండ్రునకు అంగీకరించిరి.

జనరలు స్కట్టుగారి రాజీనామా

లండను, డిసెంబరు 16:— జనరలు స్కట్టుగారు యుద్ధ మంత్రిగలమునాకి విడిపోవుటకు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చుచు తమ యుద్ధోగము కేవలము యుద్ధసందర్భ మనియు యుద్ధము ముగియుట తోడనే తమ యుద్ధోగమును ముగియుచున్నదనియు ప్రధానమంత్రికి వ్రాసిరి. ప్రధానమంత్రి గారింక నా ప్రత్యుత్తరము నీరులేదు.

ప్రాప్తి

విద్యుదుగారి ప్రత్యుత్తరము.

పారిసు, డిసెంబరు 18:— ఎలీస్ సోసానునకు ప్రెసిడెంటు విద్యుదుగారి పాముకేసగ రొసగిన ఆతిథ్యము నందు విద్యుదుగారు పాముకేసగారి ఆతిథ్యమునకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రతినిధులకు గల అవ్యాజ్యపేరును పాముకేసగ గారియొద్ది. మొదటి నుండియు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రజల భావములు యుద్ధమున జయుచుటకు వోగమున కార్యకర్తల వ్యాపారవ్యయముల నేర్పరచు అత్యుత్తమాశయములకు ధరించుచుండెను. “యుద్ధమున జయుచుట చాలదు. యుద్ధములమున గలగు సమస్యల భావికాలమున లోకమునకు కార్యకర్తలని నెలకొల్పి, స్వాతంత్ర్య సౌఖ్యముల గలకే ముట్టు పరిష్కారమును నట్లు యుద్ధమును జయించవలెను. ఇదిగల కర్మమును యుద్ధము ఇట్టిమహాకృతిని దాల్చి యుండలేదు. ఇట్టిదురాశయములను బ్రదర్శించి యుండలేదు. శత్రు మండలిసేను సల్పిన నాశక కార్యములు బెల్జియము ప్రాప్తి ప్రజ తేవిధముగ తీరస్కార భావమునోను, కోపముతోడను మాకు అట్లే నేరగు కాదును. ఇకముందు అట్టి నాశక కార్యములను జేయుటయును ఘోరమోహాత్మకముల గలిగించుటయు మాపింపవలెననియు, వ్యాపకముగిడుట బడయుచును వచ్చుములేక జరు తెచ్చుటను అట్టికార్యములను చేయజాలకుండుట్లును కడపటిసంధి యందు తేలునట్లుచేయు ఆవశ్యకతను గ్రహించుచున్నాను. యునైటెడ్ స్టేట్సు నానియును నైనియును ఎట్టి అత్యుద్ధోత్సాహముతో తమ ప్రధానములను ఈ స్వాతంత్ర్యకర యుద్ధమున కొనగికో నే నెరచుచును వారు ఆమెరికాకుల వాస్తవభావమును వెల్లడించిరి. తమ ఆశయములు ఎచ్చట వైనగాని స్వాతంత్ర్యములకుల బాకులచే నామోచింపవలెనని యది వారు నిశ్చయించి మిత్రమండలివానికి దోషపడినై ఆశయములకు వాస్తవ్యము వొసగుటకు కార్యమునకు దిగిరి. వారు సల్పిన కార్యములను మే మెంతయు గర్వించుచున్నాము. ఏకాశయములకు ఇట్టి చుదిన్నేపాకులతో గలగిండుటకు సంతోషించుచున్నాము. మాకును ప్రాప్తియు మిత్ర మండలికిని గల స్నేహభావములను చిరస్థాయి నుండుటకును, లోకమునకు కార్యకర్తలను సౌఖ్యమును స్వాతంత్ర్యమును గలగునట్లు చేయుటకును మార్గములను యోచించుట యందు ప్రాప్తి మిత్రమండలివాంలతో గలగి పని చేయుట నా కెప్పటికిని సంభోషకరముగా నుండును.

సాంఘిక వాదుల సన్మానము.

పారిసు, డిసెంబరు 14:— నేటికినను సాంఘిక వాద సంఘమువారి సన్మానపత్రమునకు విద్యుదుగారు ప్రత్యుత్తరముచ్చుచు ఇట్లనిరి:— మోక్షమునందైన సన్మానపత్రమును నేనెత్తొందముతో స్వీకరించుచున్నాను. నిరంకుశమును బాధ్యతాపాతము నగు ప్రభుత్వము లోకమున కెట్లు మహాద్రోహములు గావించెనో యిప్పుడు ముగిసిన యుద్ధమే తెలుపుచున్నది. ఆద్రోహములకు మనము మహాబలము అట్టిద్రోహములకు ముఠుల సుట్టు అసాధ్యమగునట్లు చేసిననేతప్ప లోక ప్రజల సౌఖ్యాభివృద్ధులను సాధించుటయును లోకమున కార్యకర్తలంతి నేర్పరచుటయును సాధ్యములు కావు. ఇది నిజముగా ప్రజలసల్పిన యుద్ధ మనియే చెప్పవలెను. ఈ యుద్ధము నిరంకుశత్వము నైనికదోషవ్యయ అనువానిమీదనే జరిగినది. స్వాతంత్ర్యనిరోధములకు ఈ రెండును ఇకముందు ప్రజలవై తమ యశక్తి నుపయోగింపవలెననియు వానిని బంధించవలెను. ఈ మాత్రమును సిద్ధాంతముగ చేసి యూరప్తునందే జాలదు. సర్వజాతుల సామాచర్యమునూడ సహాయముగా నుండుట యవసరము. నిర్దితములను సుధిరములగు ఆశయముల మీదనే ఈ సామాచర్య మార్గరపడి యుండును. సర్వజాతుల

సాక్షాత్కారమునకునే ఉపయోగకరమగువిధమున ఆచరింపబడవలయును. విశాలస్వరములను, బుద్ధియంతయు నగునాన నిట్టి భావముగలవా రని నానుభిప్రాయము. మిఠితిని (ప్రాన్యకాలి) ప్రముఖులగువారును ఇట్టిభావమునే గలిగియున్నారని విశ్వసించెదను. న్యాయధర్మములతో బలమగు కాశ్యపుర కాంతిని స్థిరముగ నేర్పజుటకు ప్రాన్యకాలివారితో కలసి పనిచేయుటకు నిరీక్షించుచున్నాను. ఈసంధి యుద్ధమున మన ముచేసిన స్వార్థత్యాగమునకు దగియుండవలెను తమ బంధన విముక్తిపాటకమున కడపటిరంగముగ ప్రజల సాక్షాత్కారము ను గ్రహించునట్లుండవలెను.

సంధిసభ.

లండను, డిశంబరు 16:—సంధిసభ కనక 1 వ తేదీని ప్రారంభము కావచ్చును. లాయరుగార్లు, బోకర్లు, బాల్కుగార్లును ఇతరులకుండును 21 వ తేదీని పొందుకు వెళ్ళెదరు.

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి

పాలిసు మ్యూనిసిపాలిటీ వారి స్వాగతము.

పారిసు, డిశంబరు 16:— హోటెల్ డిల్లీయందు నగర స్వాతంత్ర్య గౌరవము ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి జరుపబడినపుడు నగరపాలకసంఘమును మేయరు నుద్దేశించి విల్సను సభాపతి గారియల నుడిచిరి. ప్రాన్య తెలియజేయుచు జేశముల ప్రజలకష్టముల పట్ల ఆమెకావారు చూపిన సానుభూతి సామాన్యముగాదని నేను ఆమెకావారి పక్షమున మీకు విన్నవించుచున్నాను. ఈ యుద్ధమున జరుపబడిన దురాగతములకు మేము స్పష్టముగా నెరిగియుండుటచే నందుల కత్తిడికముగ చింతింపబడితిమి. జేశవి నాశనమున ప్రజల యిరువులకు మేము ప్రత్యక్షముగ చూచియుంటిమి. అందువలన మా హృదయము లాగ్రహభరితములైనవి. జర్మను మిత్రుల సంకల్పచక్రమను తెల్లమగుటవలనను వారిని నిరోధించుట అత్యవసరమని తోచుటవలనను వారికిగల దురాశయ తీర్చుకొనుటకు మాకు ఘాతుకములకు గడగుటవలనను ఆమెకావారు న్యాయస్వాతంత్ర్య రక్షణమునకుగాను సంగరమునకు గడగిరి. మా భావము మీరు సరిగ నిర్మాపింపగలిగితిరి. సహజ స్వాతంత్ర్య న్యాయధర్మముల పట్ల పూజ్యభావముగలవా రందరకు ప్రపంచమున జేశమునకు చేరినను గూడ వారందరికిని సాదర్య మేర్పడుటకు మే మర్హతను కలిగించితిమి. ఆమెకాజేశమువారికిని ప్రాన్య జేశమువారికిని అభిప్రాయానుకూల్య మత్యధిక మని మీరు నుడిచినందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నానని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు నుడిచిరి.

లండను, డిశంబరు 16:— పరాసు బ్రిటిషుల తికం విల్సనుగారి రాకకు ఆనందించుచున్నవి. చారిత్రియక ఇత్యది గొప్పసంగతి యగుచున్నది. యువై టెడ్డు ప్రేట్సువారు ప్రాపంచిక రాచకీయముల ప్రవేశించుచునే గొప్ప ప్రముఖత కల్గిరి. ఆమెకును సేనలక్ష్యము విల్సనుగారికి ఎంత కష్టముగ తోచునో అజేరితిగ సాయితో కేరగాన పొందిన కష్టములు విల్సనుగారి స్థానముల జూచిన వారి మనసునకు గూడ కష్టముగ తోచున కమానదు. సంధిసమావేశ మితిమందరికి గల్గు వివిధభేదాభిప్రాయముల నన్నిటిని పూర్తిగ ప్రకటించవలయునని మాంఫెస్టు గార్డియన్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. దురాశా ప్రేతితులై గొంతెక్కు కోరికలను గోరినను, అన్యాయపు కోరికలను గోరినను అవన్నియు ప్రపంచమునకు చెల్లడికాగవు. వీటిని ప్రజలు న్యాయము, అన్యాయము యని అలోచించి తీసు యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చగలరు. ఇట్లు జరిగిచో ముఖ్యమగు భేదాభిప్రాయము లన్నియు పరిష్కరించబడును. ఇట్లు జరుగుటకు ముందుగ లేఖాపరిశీలనమున రద్దుజేయుట అగత్యముని వాకోనుచున్నది.

ఇటలీ

పంచాయతీ నియమింపబడుట.

లండన్, డిశంబరు 16:—యుద్ధమున శత్రువులు మనకు కలగజేసిన నష్టమును మదింపుచేయుటకు ఒక పంచాయతీ నియమింపబడిన దనియు గొప్పస్వాధీకారి అధ్యక్షురవహించుననియు రాజ్యాంగసభయందు ప్రధానమంత్రి సీనీరు ఆర్నోండ్ గారు నుడిచిరి. లండనులోగూడ మొత్తము నష్టమునంతన అంచనా వేయుటకు అంతర్నిత్రమందలివారు సమాజేశమగుదు రనిరి. శత్రువులు ఈనష్టపరిహారమున ఇచ్చుటకు సన్నాహము అన్నవానను సంగతిగూడ అలోచించెద రనిరి.

బ్రిటను ఆర్నోండ్ గారు అభినందించి నాకార్యకమును బ్రిటను కాపాడువన్నచో మనకు నష్టము వచ్చియుండెడిదని తెలిపిరి. బ్రిటిషు నాకార్యపు ఘనవిక్రమ పరాక్రమములను కొనియాడిరి.

అమెరికా

అమెరికా నాకార్యము.

వాషింగ్టను, డిశంబరు 12:—1925 వ వత్సరమునాటికి అమెరికా నాకార్యము ప్రపంచమున నద్వితీయముగ నుండుటకు వలయు విద్యాభ్యాస కనసరమగు ధనము నొసంగవలెను. ఈ యుద్ధమున అమెరికావారొంటిగా పోరవలసి వచ్చినచో నాకార్య ముపయోగముగ నుండుటవలన అత్యధికము కలిగి యుండును బ్రిటిషు నాకలలో అమెరికాకుండి పంపబడిన సైనికులలో ప్రతిసైనికునకును 10 పౌనులవరకున అమెరికా వారు బ్రిటిషు వారి కిత్తులను వచ్చినదని నాకార్య ప్రధాన సంఘమునందలి అశ్వీకము బాడ్లరుగారు ప్రతినిధి సంఘ నాకార్యమువారి ఎదుట విన్నవించిరి.

అమెరికాలో వరినంట.

న్యూయార్కు, డిశంబరు 18:— 5 ఏండ్లలోపున నీ వత్సరమున కలిగినంత తక్కువపంట ఏ వత్సరమునకు కలగలేదు.

అమెరికానాకల స్వదేశమున కేగుట.

వాషింగ్టను, డిశంబరు 18:— యూరోపు జేశమునందున్న ఆమెరికానాకల గాని నువబడ విలనువంతరమ నాకలు ఆమెరికాజేశమునకు వచ్చుచున్నవి. ఆనాకలు ఈ నెల 28 వ తేదీనాటికి వచ్చును. అప్పుడు నాకా విన్యాసము జరుగునని నాకార్యమంత్రి దానియబ్బుగారు నుడిచిరి.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాలో శత్రుదేశీయులు

తేదీస్మితు, డిశంబరు 8:—సంధిసభ వారి తీర్మానము ప్రతిపాదనగా మండవన్నచో స్వదేశమునకు పోగోరువారిని ఈజేశమున ముపద్రవకారులగువారి వెంటనే వారివారి జేశములకు పంపివేయవలెను. ఆఫ్రికా పౌరసత్వమును బడసిన వారిలో దానిని వదలగోరువారిని పౌరసత్వమునుండి తొలగింపదగును. కాని జేశమునందలి శత్రుదేశీయులవారి నందరిని బహిష్కరించుట వ్యాపకము కాదు. ఆఫ్రికాలోని శత్రుదేశీయులలో ముఖ్యమగు సభ్యులుగా నున్నారు. వారిలో చాలమంది బ్రిటిషువారి పక్షమున యుద్ధము చేసివారని ఇరుపదారుల మంత్రి బ్రిటనుగారు విమోచనముచేయుట నుడిచిరి.

లండను, డిశంబరు, 10:—దర్బను పురమందిరమున వేసవేయగ ప్రజలు అత్యుత్సాహముతో సమావేశమై నిష్పాదించబడిన శత్రుదేశీపు ప్రజలకు వారి స్వదేశీయులకు పంపవేయువలయునని అందరు తీర్మానించుకొనిరి. యుఖ్యమంత్రి జర్మనులను పంపివేయవలెనని మిత్రులందలి యుద్ధబంధితుల క్రూరముగ జూచిన వానందరిని శిక్షించవలయుననిరి. పూర్వపు జర్మను అధినేతీయులను జర్మనుల కియ్యగూడదనిరి. పాపెపుట దురాశలో తగిలినదగుచున్న 800 మంది తమ సానుభూతిని తెలుపుచు తలవించిరి. ఈతంతి సమావేశమున జరుగబడిన బోనానాబర్గలో గూడ ఇజేరితిగ ఇంకొకసభ జరుగును.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు అధ్యక్షుని హత్య

లిస్బను, డిశంబరు 16:—హత్యచేయబడిన అధ్యక్షుని తమ్ముడగు ఆల్బర్తోయేసీస్ అనంతకు హత్య జరిగిం వెనక గడలిడయును కత్తి గానుటలకు బడసెను. హత్యజేసినవాడు యువనత్రాక సంఘమునకు జొరినవాడై యుండునని నమ్మబడుచున్నది. అంతర్దేశీయంత్రి యగు డాంబోస్కోవా అను నతడు తాత్కాలికముగా అధ్యక్షుడుగా నుండునని తెలియుచున్నది. పురమంతయు సంకోభమున నున్నది. రెండు రాజ్యాంగసభలును ఆహ్వానింపబడెను. వార్త నతికాగ్రతతో పంపిలింపుచున్నాడు. హత్యచేసినవాడు విచారణముందు శిక్షింపబడలేదు. కాని పట్టుకొనబడక ముందు అతనికి గట్టిదెబ్బ తగిలెను. పోలీసువారు కుపాకులను గాల్చి ముగ్గురిని చంపిరి. హత్య యందు దోడ్పడిన జోన్ కోస్టా అను ఒక ప్రజానత్రాకవాది యగువాడు గూడ బంధింపబడెను. ఇతరుల నేనుజును అందు గొప్పరాజకీయప్రముఖులును గూడ హత్యయందు పాల్గొని రని ఆతడు చెప్పుచున్నాడు.

రుమేనియా

రుమేనియాను మంత్రికూటము.

లండన్, డిశంబరు 16:—ఎం. రేషియానోగారు జాతీయమంత్రి కూటమును ఏర్పరుచుచున్నారని జ్యూసీ నుండి సమాచారములు వచ్చుచున్నవి.

టర్కీ

జనరలు అలెస్సీ అలెప్పో కేగుట

లండను, డిశంబరు 16:—ఈనెల 10 వ తేదీని జనరలు అలెస్సీగారు అలెప్పోకు వెళ్లిరి. ఇండియా ఆఫ్ఫైర్లలో వారిని పరిశీలించెను. లక్షకుంది పౌనులు ప్రవేశోత్సవమును లిలకించిరి. నగరన్యాయమొదల మేయరుతాళములను రొట్టెలు ఉప్పను జనరలు అలెస్సీ గారికి పంపించిరి. గవర్నరు యందర మున ప్రముఖులును మతగురువులును మహమ్మదీయకైస్తవ యూదులును ప్రభుత్వోద్యోగులును అలెస్సీగారితో ముచ్చటించిరి. ప్రియు శమ అనందమున పరిధియుల వెల్లడించి అలెస్సీగారివలన తమకు ముక్తి కలిగినదని యుహ్సంగిరి.

స్పెయిను

స్పెయినును వ్యవహారము.

మెడ్రిడు, డిశంబరు 18:—నేను కెటలోని మాప్రతి నిధులందరును ఒక్కసారిగా సభకువదిరి బ్యాలో నాక్షతో యిరి. ఇది ఉపద్రవమాచర. కెటలోనియావారు కొన్ని అధికారములను కోరుట మంత్రివర్గము వారి విమతస్థితికి గల కారణములలో నొక్కటి మంత్రివర్గము ప్రోసిజేయబడుట దీని సరిజామము కావచ్చును.

చీనా

చీనావ్యవహారములు

వెకింగు, డిశంబరు 14:—ఉత్తర దక్షిణ చీనాజేశముల వారి పరస్పరకలహములను గూర్చి మిత్రమంతరి ప్రతినిధు లిటీ వల వ్రాసిన లేఖలన మందిరితము కలిగినది. మంగోలో సంధిసభను జరుపవలెనని కాంటును దొరతనమువారు పంపినతంతి వార్తను చీనా మంత్రివర్గసభయందు దధ్యక్షుడు చదివెను. జేశమందు కాంటిని నెలకొల్పుటకు సైనికతీయమువారి నాయకుడగు డాంబూజీ అంగీకరించెను. వెంటనే సభకు జరుపుటకు మంత్రివర్గమువారు తీర్మానించిరి.

జర్మనీ

పోల్సుదామునందు సభ.

లండను, డిశంబరు 16:—పోల్సుదామునందు ప్రభుత్వసభను గూర్చి హోప్ హాసీ అను నతడు చేసిన ప్రకటనను “పాలిటికను” అను దెన్యాన్సు వార్తాపత్రికాప్రతినిధితో అతడు మాట్లాడినప్పుడు చేయుటయె. పోల్సుదాము సభను గూర్చి పత్రికాప్రతినిధి అతడుగా ఆ విషయమే అత్యుచముగా నున్నదని హోప్ హాసీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారు రిస్ట్రాగుసభ నంగీకరింపదు జర్మకార్యములు సాంఘికవాద ప్రజానత్రాకము నేర్పలుపరలెనని కోయచున్నారు. కాని తత్వమును బట్టి ప్రభుత్వము నేర్పలుటకు విలులేవన్నది. నూతనజాతీయసభ యెట్టిదైనను జర్మనులు ఆ సభను తీసివేయరు. బోల్షి విక్రమ బలమునుగూర్చి చెప్పుచు జేశమున వస్తువులధర స్థితియును అధికస్థితియును ఇంకను హీనతకు వచ్చుచో వారిల మిగత ఎక్కువయుం కల చెప్పిరి. యుద్ధఫలమునుగూర్చి చెప్పుచు జర్మనీ నిర్బల మైదయు మిత్రమందలివిదనే పూర్తిగ వాధారపడియున్న దనియు మజల యుద్ధము నారంభింపగలగునంత సామర్థ్యము జర్మనీకి లేదనియు సాంఘికవాదధరితము కాని ప్రభుత్వమున కైనను అట్టి యుద్దేశము లేదనియు చెప్పిరి.

జర్మనీ దుర్బలత

కోపెన్ హాగెన్, డిశంబరు 16:—హోప్ హాసీతో పాలిటికె పత్రికాప్రతినిధి మాట్లాడగా జర్మనీని చోపయలుకు గూర్చి జర్మనుప్రభుత్వమునా కేమయు తీర్మానింపలేదనియు ప్రభుత్వము బలవంతమై కాంటిని గాపాడుటకు సామర్థ్యము గలిగియున్నది గనుక మిత్రమందలివారు అంగీకరింపదగియున్న దనియు జర్మనీ యొక్క యుద్ధము సమాగలదని ప్రాన్య నందు వ్యాపించియున్న భావమున కాధారము లేదనియు చెప్పెను.

యుద్ధబందీలను స్వదేశముల కంపివేయుట

లండను, డిశంబరు 18:—జర్మనీనుండి మిలీటరీ బందీలను స్వదేశములకు పంపించుట ప్రారంభించింది. రోజుకు 4 బందీలు పంపించుటకు ఒక్కొక్కటిగా 7,8 వందల బందీలు పంపించుటకు వీలగును. ఈ రీతిగ 75 వేల పంపించుటకు వీలగును.

యుద్ధబందీలను గొంపోవుట

లండను, డిశంబరు 15:— డిశంబరు 17 తేదీనుండి హెల్సింగ్ బోర్న్, హావర్ మును 4 వేదనాకల యుద్ధబందీలను గొంపోవుచును. జర్మనీలో నున్న యుద్ధబందీలను నిత్యము స్వదేశములకు గొంపోవుటకు 20 చిన్న పాకెటాడలు నియమింపబడును. గతరాత్రి రెండు పాకెటాడలు బ్రిటిషు బండిల నచ్చటికి గొనివెళ్ళినవి.

లండను, డిశంబరు 15:— బ్రిటిషు ఆర్మీ కమాండరు జనరలు అలిష్ట్రమ్ బాటిల్స్, ఆదారము కన్నులపంపుక నున్న దని బ్రిటిషు సైన్యముతో నున్న యాటరు విశేషమును కొలొనుండి 12 తేదీన తిరిగి పంపినాడు. హాయింబోలార్ కు తెన దగ్గర వామనాస్వమున ఈ యెలవలములు బాటలు దీసి నిలబడినవి. కెయిజు కంచుపంపుకొంద పూయనసాని వారి సిబ్బందియు ఎదురు గొలుచున్నది. రెండుగంటలు సైన్యము లన్నియు మరెవరినాద సంచరించినవి. బ్యాండు వాద్యము జరిగినది. 'బ్రిటనియా కే జయ' అని పాడిరి. కెయిజు పటమదగ్గర యూనియను జాకు పతాకము ఎగురుచుండెను. ఇది చాల వైభవముగ నుండెను. జనము ఆకృష్టులు చక్కగ నిలిచియుండెను. ఉత్సవమును జూచుటకు ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగ వచ్చిరి. కాని ఉత్సాహము కాన్పించలేదు. జర్మనులు మిన్నకుండిరి. కాంతముతో నిలబడిరి. చవటానుండి ప్రజలు క్రిందకు రాగూడదని ప్రజల వారిం చుటకు కొలదియంద సైనికరక్షక భటులు మాత్రము నియమింపబడిరి. ఎవరును ఉత్తరువు లుంఘించలేదు. ప్రేక్షకులలో చాలమంది సైన్యమునుండి తొలగింపబడిన జర్మను సైనికులు ఇంకను సైనికులునుగానే కాన్పించిరి. రాజకీయవాతావరణము కాంతముగ నె యున్నది. బెర్లినునుండి విడిపోవలయుననుకొనిక ప్రజల మానసముల ప్రచండముగ తాండవముచున్నది. రిఫ్టు ప్రెస్ యొ బెర్లినునుండి విడిపోవుట తథ్యము. జోల్లి విఖలభయ మెక్కువగ నున్నదని దేశమునుండి వచ్చిన వారు తెలుపుచున్నారు. హెర్బర్టు పెడిమన్ గారిని అందరును బలపరుచుచున్నారు. హెర్బర్టు నెలు సంగుమువారి బలము తగ్గుచున్నది.

రుష్యా

బోలిషివికులను ముట్టడించుట

లండను, డిశంబరు 18:—ఎస్టోనియను వార్తలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:— వెనుకనుండియు, ముందునుండియు బోలిషివికులను ఢిల్ లాండు సింధుకాఖిలా బ్రిటిషునాకాదేశము ముట్టడించినది. ఆస్టోనియారంగమునకు బోవుచున్న శత్రువులు కొందరిని పొండుండగ నిలపుడేరి. ఎస్టోనియా సైనికులు తృప్తి కరముగ సమావేశమగుచున్నారు.

ఊరలుసోవియటులు చీల్చబడుట

లండను, డిశంబరు 18:—ఎకాటిరబర్గు దగ్గర బోలిషివికులు ఒడింపబడిరియు మూడు ఊరలుసోవియటు పటాలములు చీల్చబడివియు (చిచ్చిన్నము) వ్యాధివాప్తమనుండి సమాచారము వచ్చినది.

కొనకు హెల్సును అధికారమును పరిత్యజించుట.

లండను, డిశంబరు 18:—ప్రతి విప్లవ సైన్యములు జర్మనులకు తోడ్పడుచు పట్టణమును ఆక్రమించుకొన్న వని కీపునండి సమాచారము తెలుపుచున్నది.

పోలండు-జర్మనీ

లండను, డిశంబరు 16:—పోలండు జర్మనీతో సంబంధమును విడదాడుకొనెనని బెర్లినునుండి తెలుపుచున్నది. పోలండుకు వ్యతిరేకముగ (ప్రతిపూరితము) ప్రకటించుచున్న జోలిషుకులకు జర్మనులు సహాయపడుటయే పోలండువారు జర్మనీతో సంబంధమును విడదాడుకొనటకు కారణముకల్గినది.

పోర్టునెంటుజార్జి గజెటు.

డిసంబరు 17 మంగళవారము

స్వామికాఖ

నెల్లూరుజిల్లా పోలీసు నూపంతుండెంటు ఈ. ఎల్. సి. స్మైరుగారికి ఒక నెల నెలనిచ్చిరి.

గోదావరిజిల్లానుండి మొదటితరగతి మేజస్ట్రేటులు మహమదు ఫజుల్లా సాహెబుబహదరు, మరీఫ్ అహు దాలీసాహెబుబహదరుగార్లకు స్వయముగా కేసులను విచారణచేయుటకు అధికారమిచ్చిరి.

కడపజిల్లానుండి రెండవతరగతి మేజస్ట్రేటులు సి. జయరామునాయుడు, ఏ. సప్తముడిఅయ్యరు, జి. నేంకటరావు, బి. నాగేశ్వరావు, ఈ. నుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగార్లకు మొదటితరగతిని విచారించి శిక్ష విధించుటకు అధికార మిచ్చిరి.

బందరునివాసులు కే. శివయ్యగారు, కడప నివాసులు ఎన్. లక్ష్మణరావుగారు, నెల్లూరు మేజస్ట్రేటులుగా నియోజింపబడిరి.

బెజవాడ స్పెషలజిడ్జిట్రీ తహసీలుదారు డి. భావనారాయణరావుగారు మూడవతరగతి మేజస్ట్రేటుగా నియోజింపబడిరి.

లక్కరాజు సంగమేశ్వరరావుపంతులుగారు తిరిగి తెనాలి తాలూకాబోర్డు మెంబరు గా నియమింపబడినారు.

కలమూరు వైద్యవాధరావుగారు నెల్లూరుతాలూకా బోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడినారు.

అలకమండ రామచంద్రయ్యగారు సంగమి మ్యూనిసి పాలిటిక్ వైస్ చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడినారు.

మాలి మునిరెడ్డిగారు జమ్మలమడుగు తాలూకాబోర్డు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడినారు.

చిన్ని వెంకటసామిరెడ్డి అంజనేయరెడ్డిగారు వేలూరు మ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగా నెన్నుకొనబడినారు.

ధర్మలింగ రెడ్డి కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారు వేలూరు మ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగా నెన్నుకొనబడినారు.

దేలియ్య, ఎమ్. రామలింగమొదలియ్యగారు వాలా వాపేట మ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగా నెన్నుకొనబడినారు.

తోరెయల నుబ్బారెడ్డిగారు అనంతపురము తాలూకా బోర్డువారిచే అనంతపురము జిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడినారు.

రాజంపేట తహసీల్దారు కే. శ్రీనివాసరావుగారు రాజంపేట తాలూకా బోర్డుమెంబరుగా నియమింపబడినారు.

షెరిఫ్ అబ్దుల్ కరీముసాహెబు బహద్దరుగారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకా బోర్డుమెంబరుగా నియమింపబడినారు.

పి. జి. శేషచల రెడ్డిగారు వరుసగా మూడు మిటింగులకు భాజను కానందున ఆరణియూనియన్ పంచాయితీ నుండి తొలగింపబడినారు.

రాజాముప్పిడెరు అయల సోమయాజుల లక్ష్మీనారాయణ రావుపంతులుగారు విజయనగరము తాలూకాబోర్డు వారిచే రావుబహద్రుడు డి. రామలింగస్వామి పంతులుగారి స్థానమున వికాఖపట్టణము జిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడినారు.

చెన్న పురి పబ్లిసిటీబోర్డు.

నాకాయుద్ధబొమ్మలు మాంటురోడ్డునందలి క్రొత్త మదరాసు బ్యాంకు భవనమందు 1918-వ సంవత్సరము డిశంబరునెల 20-వ తేదీ మొదలు 28-వ తేదీ వరకు ప్రదర్శింపబడును. ప్రదర్శనము ఈనెల 20-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు 4-30 గంటలకు శ్రీ గవర్నరుగారిచే తెరవబడును.

ప్రవేశపు రేట్లు వివరము.

Table with 3 columns: Date, ... (representing ticket types), and Price. Rows include 20-వ తేదీన, 21,22,23-వ తేదీలందు, 24 మొదలు 28-వ తేదీవరకు.

28-వ తేదీనాడు ప్రదర్శనము ప్రత్యేకముగ శ్రీ లకుమాప్రమే తెరచియుంచబడును.

విల్లింగ్డ్ ప్రిభువుకు వీడుకొలుపు.

అధికారాంతమున స్వదేశమున కరుగు గవర్నరుకుతగిసిరితిగ బొంబయి వాస్తవ్యులు వీడుకొలుపు గావించిరి. వీడుకొలుపు అఖండవై భవముతో జరిగినది. సంస్థానాధీశ్వరులు, సైనిక నాకాదళాధికారులు, విశేష ప్రిభుత్వ ప్రితిధులగు కాన్సులను, బొంబయి నగరప్రిభులును గవర్నరుగారిని అపార బంధువరకుపాగనంపిరి. కార్యాచేపనునాకు వెల్లింగ్డ్ దంపతులకు వీడుకొలుపు సన్మానపత్రము సమర్పించి వారిని కొనియాడిరి. తమరిని అంతవాత్సల్యముతో ఆదరించి గౌరవించినందులకు వెల్లింగ్డ్ గారు కార్యాచేపనునారికి తమకృతజ్ఞతను తెలిపిరి. మొదట తాము గవర్నరుగవచ్చినపుడు కొన్ని కొరికలను మనమున నుంచుకొంటేననియు వాటినిన్నిటిని నెరవేర్చుకొనగల్గితి ననియు తెలియజేసిరి. నేను ఈనగరమునకు వచ్చినపుడే యుద్ధము ముగిసినది. మనకు విజయము కల్గినది. మన కన్యములు ఫలించినవి. ఈ సంగ్రామమున మన ఉధృతములు ముంత పరిస్పర్వికావలసియు చెప్పినది. ఇంబయియును ఇండియాను సామ్రాజ్య పౌరత్వము ప్రసాదించుటకు. ఇయ్యది సాధ్యమగునటులు జేయబడును. మిరందరును నాకు తోడ్పడినవని ఆదిని అభయమిచ్చిరి. మీరు మిన్నాగ్లత్తును నెరవేర్చి. నాకంతయు నింతసముగ నున్నది. భూర్య మెన్నడును ఇంత ఎక్కువ బాధ్యతయు, భూచీయు ఎంతకాలమున కలుగలేదు. అయ్యది ఇప్పుడు మనకు తప్పింపినది. ఇంతటి కష్టతరమగు కార్యములు ముందు రాబోవువారి కెంతికిని కలగ జాలవు. ఈకష్టకాలమందలి అంతటను రాజధానియందలి ప్రజలు అందరును ప్రభుభక్తితో ప్రవర్తించి నాకు కుడిభుజమువలె తోడ్పడిరి. జాతిమత వివక్షతలేక అన్ని సంఘములవారును సహాయముసంపిరి. దీనికంతకును మిగిలినవరును వందనసహస్రములు. వీరిపును కరవుకాలమున నున్నవారు ఆర్థికపరిస్థితులు సౌకర్యముగ లేవు. అట్టితరి మిమ్ములవారి పోవలసి విచ్చినందుకు ఎంతయు విచారముగనున్నది. నేనీసమయమున మిగిలినవలను పొట్లారి మీరు సమహాయము జేయవలె నని ఎంతయు కోరుచున్నవాడను. కాని అయ్యది వీలులేనందులకు చింతిలుచున్నవాడను నా పరిపాలనమున మీరు శ్రమిలులకు ఓర్పుగొని ఈయుద్ధమున ఉత్సాహముగ కాలమును గడిపిరి. అటులనే ముందుగాడ నుఖముగ మీ కాలమును గడవగలరని విశ్వసించుచున్నాడను. వెల్లింగ్డ్ సతి తరపునగాడ వెల్లింగ్డ్ ప్రభువు గారు అందరను వందనము లర్పించిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానసభ

కలకత్తా, డిశంబరు 18:—నేటి మధ్యాహ్నమున నెనటు భవనమున పట్టప్రదానసభ రెండవరోజు సమావేశమైనది. చాన్ సలరు రాజప్రితినిధిగారధ్యక్షత వహించిరి. వీరు గౌరవార్థము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు పటాలము 100 మంది బారులు తీసి నిలబడినది. రాజప్రతినిధిగారు ఈ పటాలమును తనిఖీ చేసిరి. వీరిప నలంకరించి పట్టప్రదానమును ప్రారంభించినారు మని చాన్ సలరు గారు నడిపిన వెంటనే వైస్ చాన్సలరు గారు అభ్యర్థులకు పట్టములొసంగుట ప్రారంభించిరి. ఈ పట్టముల గ్రహించినవారు వెడ్డపరీక్షలయందు తీర్పు లెనవారు ఈపట్టముల నొందినవారిలో నిద్రుల యువకులు గలరు. వైల్దాగోజు కన్యయు సరోజినీ దత్తకన్యయు వీరుపేరులు. బోజుకన్య ఆంగ్ల భాషయందు తీర్పు రాల్సెనది. సరోజినీ దత్తకన్య వృత్తశాస్త్రమున ఉత్తీర్ణురాలైనది. చాలమంది శ్రీలుగూడ పట్టపరీక్షలయందు తీర్పు రాల్సెరి. ఉనికి చుట్టిరత్ డబ్బు, బక్షేకన్యలిద్రును పి.పి. పట్టములను వైకొని మే, కింగిసలీ కన్యలు మున్నగు ము నాల్గయ్యువారు పి. పి. పట్టము నందుకొనిరి. ఇతర పట్టధర్మిలు ఒకరు పి. ఎన్. స్వీయకృతార్థత గాంచిరి. ఎం. డి. పరీక్షయందు ముగ్గురు తీర్పు లైరి. ఎం. ఎల్. 3, ఎం. పి. 160, ఎం. ఎస్. సి. 41, బి. ఎల్. 106, బి. ఎల్. 164, ఎం. బి. 23, బి. ఈ. 10, వీరికి గాక విశ్వవిద్యాలయపటాలమువారికి గూడ పట్టము లొసంగబడినవి. ఇందులో 4 ఎం. పి. 1 ఎం. ఎస్. సి. 2 బి. ఎస్. 17 బి. పి. 9 బి. ఎస్. సి. (బి. పి. అనర్కు) 3 బి. ఎస్. సి. 1 గలరు. పట్టప్రదానానంతరము ఛాన్సలరుగారు పర్యవేందిరి. వైస్ ఛాన్సలరుగారుగూడ ఉపసవరించిరి.

ప్రయాణపు చీట్లు:—

ప్రయాణపుచీట్లు నడుగువారు తామువెళ్ళగోన మార్గమును తెలుప నవసరము లేదని ప్రకటించినది.

మదరాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా స్థాపించబడినది.)

నో టీ సు. (1893)

మదరాసు క్రిస్తునును,

పీపిల్స్ పార్టీ వేడుకలు 1918.

మదరాసులో 1918-వ సంవత్సరము డిశంబరు మాసమున క్రిస్తునునును జరుగబోవు పీపిల్స్ పార్టీ వేడుకల సందర్భమున యీ క్రింద వివరింపబడు రైల్వే స్టేషనుల నుండి మదరాసునకు మెయిల్ ట్రెయినులో 1½ చార్జీ కిని, యితర ట్రెయినులలో 1½ చార్జీ కిని మూడవ తరగతి రిటరక్ టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

గూడూరు నుండి విశాఖపట్టణమునకును

తెనాలి నుండి రేపల్లెకును

రేణిగుంట నుండి రాయచూరునకును

కాట్వాడి నుండి బెంగళూరు సిటీకిని

హాస్సేరు నుండి మచిలీపట్టణమునకును

హిందూపూరు నుండి గుంతకలనకును

ధర్మవరము నుండి పావలకును

బొమ్మసముద్రము నుండి కొండగుంటకును గల స్టేషనుల నుండి టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

పై రైల్వే చార్జీలకు పీపిల్స్ పార్టీలోనికి ప్రవేశ రుసుమును నాలుగణాలు చేర్చబడును. టిక్కెట్లను మూడు భాగములు లుండును. చాలీ చాలా ప్రకారముగా నువ్వయోగించుకొనవలెను.

మొదటి భాగము చెన్నపట్టణమునకు వచ్చుటకు వయోగించుకొనవలెను.

రెండవ భాగమును 1918 సం. డిశంబరు 24-వ తేది 1919 సం. జనవరి 1-వ తేది లోపుగా (రెండు తేదీలను కలిసి) ఏదైన ఒక రోజున పీపిల్స్ పార్టీలోనికి వెళ్లుటకు వయోగించుకొనవలెను.

మూడవ భాగమును రిటరక్ ప్రయాణమునకు వయోగించుకొనవలయును.

పిల్లలకు రైల్వే చార్జీలో సగమును పీపిల్స్ పార్టీ ప్రవేశ రుసుమును నాలుగణాలును కలిపి చార్జీ చేయబడును. ఈ టిక్కెట్లు 1918 సం. డిశంబరు 22-వ తేది మొదలు 1919 సం. జనవరి 1-వ తేది వరకు యివ్వబడును. 1919 సం. జనవరి 4-వ తేది అర్ధరాత్రివేళ లోపుగా రిటరక్ ప్రయాణము అంతమొందవలెను.

బర్మా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము:— ఈ సంఘము వారు సమావేశమై డిల్లీ కాంగ్రెసుకు 10 మంది ప్రతినిధులను పంపుటకు తీర్మానించిరి. ఇండియావేళమన కాటకముగా నుండగా బర్మా రాష్ట్రమును విశేషములను ఎగుమతిచేయుట వ్యాపారముగాను, విద్యములను స్త్రీకుల కేవు యర్థమునకు పూర్వమున్న రేటునకు తగ్గింపవలెను. ప్రస్తుతము టిక్సెట్ రు 55 లు కేవు యియ్యవలసియ్యున్నది. బంగళా ముఖకు 2 రూపాయలు లగుచున్నది. ఇండియా ప్రతికలపైని నిరోధము తీసివేయవలెను. ఆ ప్రతికలను బర్మాకు ధారావహముగా రావలయునని. చాలీ చాలా సీ. వి. డి. కాఫలవారల చర్యలు నిరసన నుములను కొన్ని తీర్మానములు చేయబడినవి.

కాకినాడలో శ్రీమహిళా ఆయుర్వేద విద్యాలయము విద్యార్థిని సమాజమందిరమున నేటియందును సెలవిల్పబడినది. రాజవైద్య కొంపల్లి చెంచురామయ్య శాస్త్రి మున్నగు వారు విచ్చేసిరి. సెల 1 కి 10 రూపాయల వేతనముచొప్పున 10 మంది స్త్రీలకు ఆయుర్వేదవైద్యమును నేర్పబడుట ద్వితీయాంధ్ర ఆయుర్వేదసమావేశమువారు ఏర్పాటు గావించిరి. పలుకుబడి గల ప్రముఖులు కార్యనిర్వాహకవర్గముగ చేరిరి. మా. కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తిగారే ధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. డి. వి. ప్రకాశరావుగారు కోశాధికారిగా నియమింపబడిరి. ఈ నియమనకు విద్యార్థిని కావలయునని శ్రీమతి బాలాంత్ర శేషమ్మగారు హృదయంగతుముగ ఉపన్యసింపిరి. తక్షణము అపుడు 412 రూపాయలు వసూలైనవి. (తంతి)

Latest Telegrams.

(Un-corrected.)

General Botha's Satisfaction.

LONDON, December 17.

General Botha in an interview said he was pleased to learn that the Imperial Government would wholeheartedly support the claims of the Dominions to Ex-German Colonies. It was impossible for any South African statesman to acquiesce in a policy which would place a disturbing element on their borders and imperil unions future.

Herr Eberts on the Future.

LONDON, December 17.

AMSTERDAM.—Herr Ebert in the speech in Berlin said.—The Economic and Political situation was very serious. He protested against very heavy allied demands. He announced the establishment of a new national defence army which would protect the National Assembly.

American President's Tour of the Battlefields

LONDON, December 17.

PARIS.—President Wilson is proceeding to-day on a motor tour of the battlefields especially that of the Marne.

Chaos in Russia.

LONDON, December 17.

STOCKHOLM.—Members of the Danish Legation who have arrived from Petrograd state that the situation there is becoming rapidly worse. Bolsheviks intend to evacuate Petrograd owing to the action of the Allies and increase the Red Army from one to three millions.

General Botha's Arrival in London.

LONDON, December 17.

General Botha and his party landed at Tilbury last night. They had come from Cape Town on board the Japanese steamer "Lyo Maru." The party was welcomed on board by Captain Younger representing Secretary of State for Colonies and General Botha's son Captain Louis Botha. The party then proceeded to St. Pancras Station where a special train awaited them, and where they were accorded a great ovation. The Guard of honour composed of South African Troops was drawn up accompanied by a band. A springbok the Mascot of the South Africans was also in evidence and attracted considerable attention. The larol and representative gathering on the platform included General Smuts and representatives of His Majesty and of Mr. Lloyd George. Suites of rooms had been reserved in Savoy Hotel for the party.

Provisional President of Portugal.

LONDON, December 17.

LISBON.—Admiral Canto Castro, Minister of Marine has been elected Provisional President of Portugal.

Conference of German Soviets

LONDON, December 17.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says that the Imperial Congress of Soviets has opened in building of the Prussian Diet. The tribune is draped in red. Herr Ebert and other members of the Government were present at the opening. Herr Ebert appealed for unity and declared that the Government would be regulated by Soviets until the National Assembly met. The Soviet by a large majority decided to exclude Herr Liebknecht and Herr Rosa Luxemburg. Liebknecht and his followers made an angry demonstration outside the building and threatened to overthrow the National Assembly.

Surrender of Said Pasha.

LONDON, December 13.

Reuter learns that Said Pasha, Commander of Turkish troops operating in Aden hinterland and staff has surrendered.

Peace Between North and South China.

LONDON, December 13.

CANTON.—Replying to the Allied Aide Memoire, Canton Government expressed a desire for early peace between North China and South China based on law and equality.

Limburg to Stand United to Holland.

LONDON, December 13.

AMSTERDAM:—The Limburg Provincial council has passed a resolution by acclamation that Limburg wishes to remain undivided and must remain United to Holland.

Unprecedented Distress in Constantinople.

LONDON, December 13.

CONSTANTINOPLE:—Unprecedented distress prevails here among the poor owing to the extraordinarily high cost of living. Trade, Commerce and finance are at a complete standstill and peasants are refusing to accept paper money for their produce. Rings formed by proteges of the late Government still possess large stocks of provisions and unless Government requisitions these or fresh supplies arrive soon no amelioration is possible. Austrian, German and Bulgarian Diplomatic Missions and other prominent Austrians and Germans have departed in accordance with the terms of the Armistice. General opinion is that owing to chaos it is doubtful whether Turks are capable of carrying out the re-organisation of the country unaided.

Reported Internment of Mackensen.

LONDON, December 17.

The PAPER "Azet" states that Government has interned General Mackensen. The latter was recently reported to be in Berlin so he has apparently returned to Hungary.

Prince of Wales's imperial tour.

LONDON, December 16.

On of the latest Battle Cruisers is now being refitted for the purpose of the Prince of Wales's imperial tour. As announced by the King in July. The tour will be a fitting way in which His Majesty will express to the Dominions his deep consciousness of the great services they have rendered in war time to the mother country and the whole empire.

Enemy Barhantes a Austrains.

LONDON, December 16.

MELBOURNE.—In the House of Representatives Mr. Watt said that Commonwealth would act in close co-operation with the Imperial Government had requested the High Commissioner to secure portraits of some Australian prisoners returning from Germany so as to enable the people of Australia to judge the facts regarding enemy barbarities from photographs.

His Majesty's Thanks to the Arabs.

LONDON, December 12.

During audience the King had prolonged conversation with Sherif Feisal. It is understood that His Majesty Expressed high appreciation of the arab assistance to British force operating of the east front.

ఇండియాలో విషజ్వరము.

దీని వివరములను పూర్తిగా తెలుపవలెను. వ్యాధిభరిత మరల తలచుచున్న కారణములను కూడ తెలియపరచి నని ఇండియా వ్యాధిజ్వరము వారు వ్రాసిరి.

రహదారి పత్రములు:—యూరోపుఖండమున

ప్రయాణముచేయుటలంపినవారికి రహదారిపత్రముల వారి చేయుటకుగాను మానసియులగు ఎస్. హెచ్. క్రిమాంటిక్ సి. ఐ. ఇ. ఐ. సి. ఏస్. గారు ప్రత్యేకోచ్ఛాసముగా సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిచే నియోజింపబడి. క్రిమాంటిక్ గారు రాబోవు మాసమువ్యయమునందును పనిలో ప్రవేశించెదరు. విశేషములకు వెళ్లువారు రహదారిపత్రములొకరు స్థానిక ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పరుపబడిన ఉచితములములవారి పేర దరఖాస్తులను పంపవలయు నని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి.

(1045)

ఈ కళాశాలలో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరహరిక్షులకును, అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యార్థి కక్షమున జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, వైద్య, ఈ పరిక్షలకును ప్రత్యేక శాఖ లేర్పరుపబడి విద్య కలుపబడును.

సూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

జీతములు:—ఆయుర్వేదాచార్య శాఖకు సెలకు 5 రూపాయలు, తదితర శాఖలకు 8 రూపాయలు

మాత్రమే. ప్రవేశపరీక్షకును దుత్తిర్లు లగు కొందరికి విద్యార్థి వేతనము లొసగబడును.

యోగ్యతాంశములు:—భిషగ్వరశాఖ తప్ప తక్కిన శాఖలలో చేరగోతునికి సంస్కృతమున

చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరశాఖకు మాత్రము అంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని జ్ఞాన ముండవలయును. ప్రతిశాఖకు 50 నురకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదు.

వివరములను తెలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు హంటుంగ్స్ట్రులో నుండు

తింతిలిసము:

"మండిట్"

మదరాస్.

చెన్నపురి ఆయుర్వేదకాలేజి ప్రిన్సిపల్

పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి

(వాసికొనవలయును.)

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

France

PRESIDENT WILSON'S REPLY.

To the Municipality of Paris.

Community of Thought and Ideals Between France & U. S. A.

LONDON, December 16. PARIS.—President Wilson replying to the Mayor and Municipality of Paris on the occasion of his receiving the Freedom of the City at Hotel de Ville said: "It is with no ordinary sympathy that the people of United States for whom I have the privilege of speaking, have viewed sufferings of the people of France and Belgium. We are the more deeply moved by the wrongs of the war because we knew the manner in which they were perpetrated. We are in effect eyewitnesses of the shameful ruin and cruel and necessary sufferings brought upon you. These have filled our hearts with indignation. The United States entered the war not only because she was moved by the conviction that the purpose of the Central Empire was wrong and must be resisted by men everywhere who loved Liberty and Right but also because the illicit ambitions they were entertaining and were attempting to realize had led to practices which shocked our hearts as much as they offended our principles. You have interpreted with real insight the motives and resolution of the people of the United States. We have merely established the right to fellowship of peoples here and throughout the world who reverence the right of genuine Liberty and Justice. You have made me realize to the utmost the intimate community of thought and ideal which characterise your people and the great nation I have the honour to represent."

President Wilson's Visit.

Hailed by Allied Press.

Manchester Guardian's Happy Suggestion.

LONDON, December 16. French and British newspapers hail President Wilson's visit to Europe as one of the greatest events in history. The "Times" says: "The entry of the United States into complex politics of the old world and her assumption of duties which this step involves are incomparably the most important events of our times. Other newspapers echo President Poincare's hope that the sight of the enmities deliberately and systematically perpetrated by the enemy will affect President Wilson as it affected the American troops. The "Manchester Guardian" makes a strong plea for the policy of full publicity of differences between associated governments, not that reporters will attend the Peace Conference but that the main differences can only be overcome by being forced into light thus compelling extravagant or unjust claims to be definitely stated and openly defended and bringing public opinion in the great nations of the world to bear on them. It follows from this that the first need is the abolition of the censorship."

President Wilson at the Elysee.

An Exchange of Toasts.

LONDON, December 13. PARIS.—At the official dejeuner given to the President of the United States at the Elysee Palace by President Poincare, President Wilson replying to President Poincare's toast referred to the sympathy and unaffected friendship between the representatives of France and the United States. The thoughts of the people of the United States from the first had turned to something more than winning the war, namely, the establishment of the eternal principles of right and justice. "Merely to win the war is not enough. It must be won in such a way that the question raised by it are settled in such a way as to ensure the future peace of the world and lay the foundation for freedom and happiness. Never before has war worn so terrible a visage or exhibited more grossly the debasing influence of illicit ambitions. I shall look upon the ruin wrought by the armies of the Central Powers with the same repulsion and deep indignation which they stir in the hearts of the men of France and Belgium, and shall appreciate the necessity of such action in the final settlement as will not only rebuke such acts, terror and spoliation, but make men everywhere aware that they cannot be ventured upon without the certainty of just punishment. I know with what ardour and enthusiasm soldiers and sailors of the United States have given the best in them to this war of redemption. They have expressed the true spirit of America. They believe their ideals are acceptable to free peoples everywhere and are rejoiced to have played the part they have played in giving reality to these ideals in co-operation with the armies of the Allies. We are proud of the part they played and happy that they should have been associated with such comrades in the common cause. It will daily be a matter of pleasure with me to be brought into consultation with the statesmen of France and the Allies in concerting measures by which we may secure permanence for these happy relations of friendship and co-operation and secure for the world such safety and freedom as can be secured only by constant association and co-operation of friends."

Socialist Delegation's Address.

President Wilson's Reply.

LONDON, December 14. PARIS.—Addressing a socialist delegation to-day President Wilson said: "Gentlemen, I receive with great interest the address which you have just read to me. The war through which we have just passed has illustrated in a way which never can be forgotten the extraordinary wrongs which can be perpetrated by an arbitrary and irresponsible power. It is not possible to secure the happiness and prosperity of the peoples of the world or to establish an enduring peace unless the

repetition of such wrongs is rendered impossible. This has indeed been a people's war. It has been waged against Absolutism and Militarism and these enemies of liberty must from this time forth be shut out from the possibility of working their cruel will upon mankind. In my judgment it is not sufficient to establish this principle. It is necessary that it should be supported by a co-operation of the nations which shall be based upon fixed and definite covenants and which shall be made certain of effective action through the instrumentality of a League of Nations. I believe this to be the conviction of all thoughtful and liberal men and I am confident that this is the thought of those who lead your own great nation and I am looking forward with peculiar pleasure to co-operating with them in securing the guarantees of a lasting peace of justice and right dealing which shall justify the sacrifices of this war and cause men to look back upon these sacrifices as upon the dramatic and final processes of their emancipation."

Paying Homage to President Wilson.

LONDON, December 16. PARIS.—Havas Agency states people of Paris will today have a second opportunity of paying homage to President Wilson when he goes to the Town Hall to get the Freedom of the City. Yesterday the President attended divine service in the morning and the afternoon.

President Wilson Delighted.

At the Reception Government.

He Goes to See Devastated France.

LONDON, December 16. President and Mrs. Wilson are delighted beyond words at the whole-heartedness of the welcome accorded them. The President will now proceed to the devastated regions of Northern France. In this connection the French are anxious that he should see the worst evidences of Hun devilry. Meanwhile the President is having informal discussions with various French Officials.

French Armies to the Rhine

Behave Splendidly.

LONDON, December 16. Paris.—Havas Agency states in his speech to local authorities on his entry into Mainz General Eayelle emphasized that French armies true to their glorious traditions did not the slightest damage in their march to the Rhine.

Great Britain

England's Domination of the World.

A German Professor Shows True of Future.

LONDON, December 14. The latest batch of German newspapers received in London shows that certainly more educated classes have no doubts that Germany has been utterly defeated. In this connection an article in the conservative newspaper "Kreuzzeitung" by Professor Hoetzsch is worth quoting as expressing the views of this well known German student of foreign affairs on the results of the world war. After saying that political centre of gravity is shifting more and more from Washington to London. Prof. Hoetzsch proceeds to refer to Britain's solid alliances. He thinks that Japan must strive earnestly to secure Britain's support in her difference with the United States about China, on the other hand Britain becomes of greater value to the United States because of American antagonism to Japan. Prof. Hoetzsch thinks despite America's importance as regards finance and ideas the decisive power as a result of the total defeat and break up of the Central Powers has shifted to England. After quoting the review "New Republic" which regards England as more powerful in the world now than after Waterloo, Prof. Hoetzsch says: "This is true as against Germany as against Europe and also for the immense part of world. German fleet, German trade and German Colonial Power are destroyed. England's world Empire which can be very little affected by the application of Wilsonism, right of self-determination in Ireland, South Africa or India stands firmer than ever. England has won in East Africa, Arabia and Mesopotamia and in her connection of Egypt and India. She dominates in the Eastern Mediterranean, entrance to the Dardanelles and Black Sea and thereby the approach to South Russia and Caucasus and her connection with Persia and her position in Western Mediterranean remains unshaken. By her victory in Belgium English domination in the channel is secured absolutely. By means of the Kiel Canal and her influence upon Norway and Denmark she secures her connection with Baltic where she will secure her influence upon Russian Hinterland."

The General Election.

The Premier's Speech.

His Attack on Labour Leaders.

LONDON, December 13. Mr. Lloyd George wound up his election campaign with a speech at Camberwell, in the course of which he objected to the name of Labour Party, because it did not represent all the Labour of the United Kingdom. It only represented a small part of Labour whose votes would very largely be cast for Government. Mr. Ramsay MacDonald and Mr. Snowden were not manual workers and the Labour Party was not being run by real labour, but by Pacifists and Bolsheviks pure and simple. It would be unsafe to trust the destinies of a great Empire to it until it was able to overthrow this clique. He did not wish personally to criticise Messrs. MacDonald, Snowden, Smilie and others, but if they had their way Belgium and France would have been overrun and Germany would now have the whole continent under her cruel heel and the Channel Ports would have been in German hands. We should have been slaves and bondmen of Germany if we had listened to those men and they were ruling the Labour Party at this moment. The Premier asserted that the Liberal Party was not entitled so to call itself, as half of it supported the Coalition. Regarding German payment of war costs, he said that during the first few

years she would be unable to pay what she could pay later on, because she had also got to repair the ravages of war. Therefore we must carry the heavy burdens of the war at present. He was glad to hear that the election had produced very little excitement or passion. It answered those who said that the country would be rent from top to bottom. One extraordinary reason for the calmness of the election was that there was no party who stood at the moment for turning out the Government.

Labour Reply to Premier's Criticism.

LONDON, December 14. Mr. Henderson and Mr. Clynes have both replied to the Premier's criticism of the Labour Party. Mr. Henderson said Mr. Lloyd George had offered no evidence in support of his statement about the Bolsheviks. On the contrary Mr. Henderson could produce ample evidence that the Labour Party sought as earnestly as the Premier for the triumph of democratic principles. Mr. Clynes said it was true that some Labourites had extreme views, but four out of five Labour candidates before the country had not been chosen by the Extremists but in accordance with their great traditions. It was untrue, therefore, that the policy of the Labour Party had been determined by a few Extremists.

General Smuts's Resignation

LONDON, December 16. General Smuts, in a letter to the Premier resigning from the War Cabinet, points out that the appointment was purely a war measure ending with the conclusion of hostilities. The Premier has not yet replied.

Queen of Norway,

Arrives in England.

LONDON, December 16. The Queen of Norway will arrive in England to-morrow.

County Cricket Championship.

LONDON, December 16. At a meeting of the County Cricket Advisory Committee it was decided to run a county championship in 1919, matches to be limited to two days. The number of balls in the over will remain unchanged.

Cotton Operatives Meeting.

LONDON, December 16. A meeting of Cotton Operatives in Manchester unanimously approved the settlement whereby operatives will receive and advance of fifty per cent on standard piece price list which is about ten per cent below the full claim but is more than the employers offered originally.

The Silver Market.

LONDON, December 12. Messrs. Montague's report says: "The tone of the market is good. The fall in the price by 5 16 of 1 penny on the 16th instant was due to the reduction of rates of insurance from America. An order in Council has removed the embargo on the export of article, wholly or partly composed of silver, and this will doubtless end to increase trade demand for silver in England."

Russia

Bolsheviks Bombarded.

LONDON, December 15. An Estonian communique says the British squadron in the Gulf of Finland bombarded the Bolsheviks both from rear and in front. Sections of the enemy advancing on the Aaserin front were brought to a standstill. The mobilisation of the Estonian Army is progressing successfully.

Bolsheviks Defeated.

LONDON, December 16. PEKING.—A message from Vladivostok states that the Bolsheviks were severely defeated at Ekaterinburg. Three Brigades of Ural Soviets were cut up.

Cossack Hetman Abdicates.

LONDON, December 16. AMSTERDAM.—A message from Kiev states that counter-revolutionary troops co-operating with the Germans have occupied the Town. The Hetman has abdicated and the cabinet has resigned.

Germany

Poland and Germany.

LONDON, December 16. A message from Berlin states that Poland has severed her relations with Germany on the ground that the Germans are co-operating with the Bolsheviks against the Poles.

Repatriation of War Prisoners.

LONDON, December 13. BERNE.—The regular transport of the Entente war prisoners from Germany began to-day. Four trains leave daily for France, each conveying seven hundred to eight hundred prisoners. It is estimated that seventy-five thousand French and British will be thus repatriated. Prisoners in Northern and Central Germany will be repatriated by a more direct route.

Transport for War Prisoners.

LONDON, December 15. COPENHAGEN.—From December 17th onwards four large transport steamers will ply between Helsingfors and Havre and twenty smaller steamers will be continually employed in repatriating war prisoners from Germany. Two steamers with British troops arrived here last night.

British Ceremonial Entry into Cologne.

LONDON, December 15.
 Reuter's correspondent with the British Army telegraphing on December 12th from Cologne describes the British Cavalry's crossing of the Rhine as one of the most impressive ceremonies of the war. A Guard of Lancers was drawn up on the left side of the Henzenlohn Bridge and opposite Generals Plumer and Jacobs and their staffs took up their position under the bronze equestrian statue of the Kaiser. For two hours Brigades of Lancers, Dragon Guards and Hussars together with artillery armoured cars and transport sections flowed over the bridge. At the saluting point, a band played and as the first cavalry detachment swung past struck up "Rule Britannia" the Union Jack was hoisted by the side of the statue. It was a magnificent spectacle, men and horses being in perfect condition. Large crowds assembled to watch the procession, but there were no demonstrations. The absolute docility of the Germans in the presence of authority was strikingly demonstrated. Only a few military police regulated the crowd who were told to keep on the pavement and none stepped off. Many of the spectators were demobilised German soldiers still in uniform. They could not withhold their admiration at the splendid condition of the men and horses, for in the space of a few days they witnessed the passage of two armies across the Rhine, one a defeated and the other a victorious army. The contrast must have been amazing. The political situation is quiet but the movement favouring separation from Berlin grows. It seems inevitable that Rhinish Prussia will separate from Berlin. Travellers from the interior state that great fear of Bolshevism prevails, therefore Herr Ebert and Schiedemann are strongly supported everywhere and Herr Liebknecht's party is rapidly losing ground except in the centres where unemployed demobilised soldiers are gathering.

**The Crown Council at Potsdam.
 Herr Haase Interviewed.**

LONDON, December 16.
 The statement by Herr Haase with reference to the Crown Council at Potsdam was made in the course of an interview with a Danish newspaper called the "Politiken." The interviewer asked whether the documents threw any light on the mysterious Crown Council at Potsdam. Herr Haase replied that the whole question was doubtful. He declared that the present Government would not recognize the Reichstag. German workers wanted a Socialist Republic, but that could not be established immediately. Whatever the composition of the new National Assembly might be, the Germans would not dissolve it. Regarding the Spartacus Group, Herr Haase said their power would grow only if the economic position became aggravated. Speaking of the results of the war, Herr Haase declared that Germany was wholly impotent and in complete dependence upon the Entente. Germany had no strength to renew the war. Even a Non-Socialist Government would not entertain that idea.

Germany Incapable of Hostilities.

LONDON, December 16.
 Copenhagen.—Herr Haase interviewed by a correspondent of the "Politiken" said the German Government had taken no decision regarding extradition. He contended that the Government was powerful and able to maintain order and was therefore entitled to recognition by the Entente. He repudiated the idea prevalent in France that Germany was still capable of taking up arms.

**The Armistice Prolongation.
 Restrictions Put on Germany.**

LONDON, December 16.
 PARIS.—The financial Convention signed a Treves on occasion of the renewal of the Armistice provides that Germany shall not dispose of Metal Specie Bills or assets or movable securities held abroad except with the consent of the Allies. Germany will take measures for regulating as quickly as possible conditions under which interested parties shall be able to obtain restitution of titles deeds lost or stolen in invaded territories and re-entry into possession of their sequestered property.

**More German Territory.
 To be Occupied by the Allies if Necessary.**

LONDON, December 16.
 PARIS.—Havas Agency states—Marshal Foch in renewing the Armistice has made the wise decision to reserve the right of occupying a six miles depth of territory on the East Bank of the Rhine. This useful precaution will bring the Allies to within a few miles of Essen.

LONDON, December 17.
 The French entered Wiesbaden on December 15th.

British Crossing of Rhine

LONDON, December 17.
 Cologne December 13th.—The British have crossed the Rhine in force by four bridges. Crossing took from nine o'clock in the morning until late in the afternoon. It was a most impressive spectacle crossing was simultaneously made at Bonn. Cavalry has reached the limit of zone of occupation around bridgeheads.

Rioting in Dresden.

LONDON, December 17.
 BERNE.—Rioting took place at Dresden on December 14th. Demonstrators pillaged military stores but were ultimately dispersed by Government troops, but not before several were killed and wounded.

Italy**King of Italy's Arrival in Paris.**

LONDON, December 16.
 PARIS.—Havas Agency states.—King of Italy accompanied by his son the Prince of Piedmont will arrive in Paris next Thursday.

**A Commission Appointed.
 To Assess Cost of Damage.**

LONDON, December 16.
 ROME. Speaking in the Chamber the Premier Signor Orlando stated that a commission presided over by a judge of the highest rank had been appointed to assess the cost of the damage done by the enemy. An Inter-allied commission would sit in London to centralise the work of ascertaining the amount of damage and to study the capabilities of the enemy powers for paying compensation. Signor Orlando paid a warm tribute to Britain and said that the war would not have been won if Britain had not ensured maritime commerce and blockaded the enemy and if she had not, with her traditional tenacity, so bravely faced the submarine war and transformed her contemptible little army, to use the Kaiser's phrase, into a formidable national army which had covered itself with glory in France, Italy, the Balkans and Asia Minor (Great and prolonged applause.)

Portugal**ASSASSINATION OF PORTUGUESE PRESIDENT.****High Politicians Implicated.**

LONDON, December 16.
 LISBON.—Antonio Pass, brother of the murdered President, was wounded by a sabre in the confusion after the assassination. It is believed that the assassin belonged to the Young Republican League. It is understood that Dom Barboza, Minister of the Interior, will temporarily succeed President Pass. The whole city continues agitated. Both Chambers have been summoned. There is strict censorship of news. It transpires that the assassin was not lynched, but was badly injured before he was arrested. The police fired a volley killing three persons. An accomplice by name Jose Costa, a democrat, has been arrested. He declares that several others, including high politicians, are implicated.

Turkey**General Allenby's Entry into Aleppo.****Mayor Presents Keys of the City.****The General's Speech to the Citizens.**

LONDON, December 15.
 Official telegrams from Palestine state that General Allenby made his state entry into Aleppo on December 10th with a large escort of Indian Cavalry. Streets were lined by men of 5th Cavalry Divisions. A crowd of one hundred thousand watched the procession. The Mayor presented the keys of the city and bread and salt to General Allenby at the gate. General Allenby at the Governor's residence gave an audience to the civil and religious chiefs, Moslem, Christian and Jewish and to the leading citizens, also administrative heads and subsequently addressed the people gathered in the square amidst scenes of greatest enthusiasm testifying to the People's affection for the victorious liberator.

Russian Anti-Bolshevist Mission.

LONDON, December 17.
 PARIS.—A message from Constantinople states that Russian anti-Bolshevist Mission headed by Miliukoff has arrived at Jassy.

General**Enemy Subjects in S. A.****Demand for Their Repatriation.**

LONDON, December 10.
 DURBAN.—Unparalleled enthusiasm was displayed at a meeting of many thousands in Town Hall when a resolution was passed strongly advocating repatriation of interned enemy subjects, particularly Germans, also punishment for the ill-treatment of allied war prisoners and the retention of the Ex-German Colonies. A feature of the meeting was the reading of telegrams signed by over three hundred men at the Potchefstroom training camp endorsing the objects of the meeting. A similar meeting is being arranged at Johannesburg as a result of petition to the Mayor.

Enemy Subjects in S. Africa.

LONDON, December 14.
 Lady Smith (December 8th).—Mr. Burton, Minister of Railways, addressing his constituents dealing with the recent South African Resolutions favouring repatriation of enemy subjects announced that the Union Government had decided unless peace terms precluded such an action to repatriate in the first place all enemy subjects who desired repatriation, and secondly all enemy subjects and British subjects of enemy origin whose conduct caused them to be regarded as dangerous to the State. All naturalised subjects who desired denaturalisation would be denaturalised prior to repatriation. Government could not comply with the demand for wholesale repatriation of enemy subjects which would be unjust and unreasonable and contrary to the spirit of constitution and the best interest of the country. Mr. Burton pointed out that enemy subjects in South Africa were for the most part law-abiding and peaceful and many have fought on the British side during the war.

Allied Note to China.**Its Remarkable Effect.****On Rival China Governments.**

LONDON, December 14.
 PEKING.—The recent allied aide-memoire to the Chinese Government urging cessation of strife between North China and South China has had remarkable effect. At a meeting of the Cabinet the President read a telegram from the Canton Government refusing a Peace Conference in Shanghai. Tuenchiui, leader of militarism, agreed that internal peace might be restored. The Cabinet unanimously resolved to arrange a conference immediately.

Rumanian Ministry.

LONDON, December 16.
 A message from Jassy states that M. Bratianu is forming a National Ministry.

**Attempt on the Life of Governor of
 Indo-China**

LONDON, December 17.
 PARIS.—A message from Hanoi (Tobeking) reports an attempt to assassinate Sirratt, Governor-General of Indo-China. An ex-official fired at the Governor with a revolver wounding him.

Reconstructing Finland.**General Mannerheim's Task.**

LONDON, December 15.
 General Mannerheim who left Newcastle on December 14th for Helsinki to assume new office, interviewed by Reuter said:—His policy was to aim at getting best terms possible with the Allies to secure recognition of complete independence of Finland by all powers and to establish a definite form of Government based on co-operation of all parties. He had conferred with leading statesmen in London and Paris and was delighted with his reception. It was also part of his policy to conclude a rapprochement with his Scandinavian neighbours and to enter into good relations with real Russia which must emerge from the present chaos. Finland meantime would be happy to open her frontiers to Russian refugees. Finland was in great need of food and Allies had arranged to send her regular monthly shipments of food. General Mannerheim believes that all German troops had now left Finland. The Commercial treaty concluded between Finland and Germany had been cancelled a few days ago.

East Africa Campaign.**The Allied General's Despatch.**

LONDON, December 16.
 The first despatch from General Sir J. L. Van Der Venter, Commander-in-Chief, in East Africa dated from Dar-es-Salaam on September 30th, is just published. It graphically describes the tremendous difficulties under which campaigning was conducted. In the course of his report Van Der Venter says.—It may appear extraordinary that Colonel Von Lettow Vorbeck's force should so often have succeeded in evading Anglo-Portuguese converging columns, but the Germans were well guided and generally avoided regular tracks and moved by native paths through the heart of bush which was often so thick and difficult that troops might march and counter-march within a few miles of one another without gaining touch. There were over a hundred thousand square miles of such bush between Rovuma and Zambesi rivers.

Indian Telegrams.**FROM OUR OWN CORRESPONDENTS**

(BY WIRE.)

Farewell Reception to Lord Willingdon.**His Excellency's Last Speech.**

BOMBAY, December 16.
 Their Excellencies Lord and Lady Willingdon who left Bombay to-day by "S. S. Chanda" for England were given a farewell reception with pomp and grandeur due to the retiring Governor. The ruling princes and chiefs, officials, naval, military and civil, Consular representatives of foreign governments and prominent citizens of Bombay assembled this evening at Apollo Bunder to see their Excellencies off. In reply to the farewell address by the Corporation, he expressed gratitude for the generous terms in which they had referred to him and to Lady Willingdon and for the appreciation they had expressed for the services which they had been able to render during their stay in the presidency. Many of the hopes he entertained at the beginning of his Governorship had been fulfilled. Proceeding His Excellency said:—The term of my office has included the beginning, and I am happy to say the end of the greatest war in history, the greatest in respect of blood and treasure and suffering it has cost, the greatest in respect of the magnitude of interests and the issues it involved and the greatest in respect of the compactness of victory which by the grace of God has finally crowned our efforts and our arms. I spoke then of our common citizenship of a great empire and war has demonstrated that solidarity in a manner which has been the consternation of our enemies and astonishment even of our friends, and one result of the war, I devoutly hope and firmly believe, will be to consolidate that unity on the unassailable basis of the principles for which it had been waged and in pursuance of which India will be placed on the road to fullest participation of duties, responsibilities and principles of imperial citizenship. You assured me then of your cordial co-operation and I am now proud and happy to acknowledge that that assurance has been amply and splendidly fulfilled. Borne out by the fact that it is in no spirit of arrogance that I say that the time we have lived in has brought with it burdens and responsibilities heavier and more anxious than any of our predecessors have borne, heavier and more anxious, I trust than any generation that succeeds us will ever be called upon to face through. All that time I had been constantly supported by the generous help, loyalty and friendship of the citizens of every part of the presidency, of every creed and race and every rank of society and more particularly by the citizens of this city of Bombay. For all this I wish to offer you our most sincere, our most heartfelt thanks. After expressing regret in leaving them at this juncture on the threshold of a time of scarcity and distress, he continued:—It would have rejoiced me to have been able to stay with you and by what lay in my power to help in the difficult days that lie ahead, but my experience of the courage and constancy with which the people of this presidency have encountered all trials occasioned by war in particular, the energy and enthusiasm with which the citizens of Bombay have initiated the campaign give me

every confidence that you will pass through this ordeal also with flying colours". In conclusion he also expressed thanks on behalf of Lady Willingdon.

Calcutta

Calcutta University Convocation.

Lord Chelmsford's Speech.

(Delayed in Transmission).

CALCUTTA, December 16. His Excellency Lord Chelmsford, Chancellor, presided at the second day's convocation of the Calcutta University which was held this afternoon at the Senate House. A guard of honour, one hundred strong of the Calcutta University Corps was drawn up. His Excellency after inspecting the guard of honour entered the hall in procession. The Chancellor having declared the convocation open the Vice-Chancellor presented diplomas to the successful candidates who had taken higher degrees. Among the recipients were two ladies Miss. Stella Bose and Miss. Sarojini Datta who took degrees the former in English and the latter in Botany. Seven lady students received the B.A. degree among whom were Miss. Uniti Chatterjee and Miss. Ruth W. Buckley. Some four of five including Miss. May and Kingsley obtained B.A. degree. Among other graduates there was one B.Sc., M.A. 3, M.L.S. 3, M. As. 160, M.Sc. 41, B.A. 106, B.L.S. 164, M.B. 23, B.Es. 10. In addition to the above degrees were presented to the members of the Calcutta University Corps. Among them there were 4 M.As., 1 M.Sc., 2 B.Ls., 17 B.As., 9 B.Ses. (B.A. Honours) and 3 B.Ses. The Chancellor then addressed after which the Vice-Chancellor also addressed.

The Viceroy's Speech.

GENTLEMEN,

I am delighted once more to meet you as your Chancellor. I was unfortunately prevented by pressure of work from presiding over your convocation during my last visit last year. That could not be helped, but it had the great advantage of helping His Excellency the Governor to introduce himself to you as your Rector and now let me recall your minds to what I said to you on a former occasion.

The University Commission.

Two years ago when I presided over this convocation for the first time I announced to you my intention to appoint a commission to investigate the problems relating to your University. I said then that the composition of the Commission should be of the strongest possible character on the educational side and that educational problems should be considered with a single eye to educational efficiency.

The Commission was appointed and no one can say that its personnel does not possess the strongest educational qualifications. For a whole year under the distinguished chairmanship of Dr. Michael Sadler, it has been investigating your problems and preparing its report. We are all looking forward with intense interest to the publication of the report and feel confident that it will be worthy of the distinguished gentlemen who have given their labour and minds to this great task. For myself I should like to say that if the members of the commission are unanimous in their main recommendation I shall lose no time in giving effect to them. It would be futile to appoint a Commission of such strength and eminence and then pigeonhole their suggestions. I hope that the course I propose will meet with general approval and that I shall have the support of His Excellency, your Rector and of his Government. I am perfectly conscious that there must be some criticism of and opposition to what may be proposed in the nature of reforms, but that is only to be expected. In a matter of such complexity it is scarcely likely general unanimity on the part of the public can be secured, but I would ask those who feel themselves constrained to take up an attitude of dissent to weigh carefully the questions at issue as a whole before they make up their minds. Let me state them briefly and broadly. In the first place, you have in this University a student population, which is the largest of any University in the world and without a parallel. You have some 23,000 students preparing for University degrees and these students are not concentrated in Calcutta but dispersed over a wide area. This vast multitude is under the control of a single organisation. It pursues the same studies, assimilates the same text books and goes up for the same examinations. Moreover, as if this were not a sufficient task for one governing body the same body is responsible for the care of more than 600 schools. Again, of these 23,000 students, some 19,000 follow purely literary courses which lead only to clerical and legal careers. I will repeat to-day what I said to you two years ago. So long as students think that their only venue of employment are in

The Legal and Clerical Professions

so long shall we get congestion and overcrowding in those professions with consequent discouragement, disappointment and discontent.

Once before when I had the opportunity of visiting you I was much struck by the fact that a large number of students seemed to be doing work which should have been done at school and not in a University. If this be so it must necessarily follow that the colossal numbers of your University are in some measure due to the influx of students who should still be undergoing their school course and the consequent strain on the administrative and teaching organisation can well be imagined. Once more your University has in a large measure followed the lines of development of the London University. It began by being an affiliating University and as such confined itself to the conduct of examinations like London University. It realised that this was not the primary function of a University and it began to graft upon itself the function of teaching again. Like London University it found, I think I am not putting this too strongly that such a material change could not be effected from within, that external help was necessary if true reform was to be effected on sound lines. These facts, and I have confined myself to what will lead to open the eye of any observer, should give us all cause to think and they bring out, which I hope the general public will realise, the colossal character and complexity of the problem which Dr. Sadler and his colleagues have been asked to solve, and surely no one can doubt that the time is ripe for a solution of this great question. Education lies at the root of most of our difficulties and if we are to advance surely along the path of constitutional

reform, we must see to it that we put our educational system on the soundest basis.

The Industrial Commission.

The time then is ripe for reform in this matter, but coincident with Dr. Sadler's commission another commission has been sitting investigating the opening for the profitable employment of Indian capital in commerce and industry. But we do not want merely Indian capital. We want Indian men and not Indian men only as labourers but as leaders, who will turn their attention to industrial enterprise and equip themselves for a great industrial regeneration in India. We want to see men to devote themselves to scientific research. We want to divert some of the great stream of students which now pours into channels leading only to the clerical and legal professions into channels which will lead to industrial and commercial enterprise. We have now before us the report of the Industrial Commission which tells us this may be done. I can assure you that in the case of this report too I have no intention of letting its volumes moulded upon ourselves. Action has already been taken upon and before a year elapses I hope to see the foundations laid of

A Scheme for Progressive Industrial

Development

in India. But let me once more emphasize the point that it is men that we want to do this thing. If the men are forthcoming there will be no difficulty about money. Capital will go where it sees possibilities of advantageous use. I have every confidence that we shall see this industrial renaissance come about, and where it could more fitly be inaugurated than in this, the premier university in India? I commend this to you all. These two Commissions have furnished us with information of what can be done and how best it can be done. It only remains for us to obtain your co-operation. The personnel exists among you only, it will equip itself for this great task.

And now I come to more personal aspects of your university life. I cannot omit a tribute to the

Work of Sir Devaprasad Sarbadhikari,

your late Vice-Chancellor, whose faithful discharge of his stewardship during a prolonged tenure of office cannot have been accomplished save at the cost of much time which would otherwise have been devoted to the calls of his profession. It is a matter for congratulation that his labours in the cause of education have been recognised both by the King Emperor and by British Universities. His period of office coincided with the new problems and unusual difficulties associated with the war and he proved himself alive to the spirit of the times by the enthusiasm he displayed in supporting the creation of a University Corps embodied in the Indian Defence Force. I trust that the impulse which led to the introduction of this new and valuable feature in your University life will not die away and that you will all continue to take a pride in the discipline and efficiency of your University Corps. Your present Vice-Chancellor Sir Lancelot Sanderson has undertaken the duties of this office with the greatest sacrifice in addition to the heavy work and responsibility involved in his official appointment and I regret to say to the detriment of his health. He deserves the gratitude of all who are interested in the University, and here I would make a general observation. During the sixty years of its existence, your university has enjoyed the gratuitous services of a succession of illustrious and busy men who have not hesitated when called upon to shoulder a difficult and often thankless task and to furnish to its alumni a bright example of untiring public spirit. The work yearly increased in volume and complexity and the question arises whether the time has not arrived when the University should claim the services of a Vice-Chancellor who can devote his undivided attention to its welfare. Among the great men eminent in your records is one who has passed away during the last few days and whose loss casts a gloom over our proceedings. The

Memory of Sir Guru Das Banerjee,

the first Indian to be selected as your Vice-Chancellor will long be cherished among you, his image will rise to your minds as that of one who even in old age retained a buoyancy of demeanour, an alertness of intellect which one looks to find among men entering on the prime of life. More than that he was a living refutation of the view that western lore is incompatible with eastern simplicity and manners. He had drunk deeply at the wells of western thought and science, yet he held firmly to all that is best in the civilization wherein he was born. He has left an example to us all, modest, untiring, cheerful and large-hearted to the end.

Let us Thank God for Our Victory.

Let me now address myself to the recipients of degrees and other students who are present and through them to the many thousands of students who through the colleges of this, the largest University in the world. When I turned over in my mind the topics that might be helpful and inspiring them, I was naturally led to think of that mighty event which during the last few weeks has filled all our hearts with thankfulness to the Almighty. It is to the God of justice that we owe our victory in this world-wide war but we may well look to the instruments through which his purpose has been accomplished. The German nation had for forty years been growing in power, wealth and influence among other things they possessed an outstanding and in many respects admirable system of education, but that system and indeed their whole national life were tainted by false aspirations and visions. Their great thinkers preached the loftiest and most liberal ideals, but those ideals had no foundation, in fact no echo, in the national life or in the real doctrines with which the youth of the country were insidiously inoculated. What were those doctrines? They were that an aggressive egoism is a necessity of life, that war is an indispensable agent in policy and civilization, that it is legitimate to use violence in order to upset the existing order of things, and that in accomplishing this end all means however vile, treacherous and cruel are pardonable and indeed allowed. Individual culture must yield to national culture, the subordination of all knowledge to the services of lawless force with a view to the enslavement of the world. Bismarck had said that imagination and sentiment are to science and intelligence as are tares to wheat-things to be weeded out and burned. The

Mission of the German University

has been described as the creation of a bodyguard of intelligence for the Hohenzollerns; and now I ask what are the instruments through which this terrible theor

of life has been defeated. It is first the honest and hearty corporation of all classes and creeds among people who deprecate such false ideals and none has rendered better service than the variety of nations which make up the British Empire. From every continent they have gladly flocked knowing that they lived under a reasonable dispensation which sets justice and toleration before force and a grinding uniformity. Not the least has India risen to the occasion. At the very beginning of the war she was stripped of men and munitions, and she has continued to send tens and thousands of her sons to fight, often to perish in the various theatres of war. And why was there this spontaneity of effort to preserve the Empire? Why to save our Empire, our Colonies, our Ruling Princes and all our wide dominions poured forth men and money in its defence? Because its motto unlike that of the Germany is live and let live. Maintain the peace but maintain also the common rights of man. Secondly this war teaches us

The Great Lesson of Discipline.

Without discipline both individual and national, our cause would have assuredly been lost. But man has subordinated himself to man, nation to nation, and hundreds of thousands have at the bidding of duty not only undergone unheard of privations but advanced cheerfully to certain destruction. Britain was utterly unprepared for a war on land and it was the sense of discipline instilled in her schools and unconsciously in her public life that led her people gladly to impose on themselves the unwanted and to many unwelcome yoke of conscription. It was this sense of discipline that nerved our tiny army fighting in France in the autumn of 1914 and kept up its spirit for ever. While it was recoiling under the blows of overwhelming legions it was this same sense of discipline that saved the world. Again the early months of this year when the eastern German armies released from Russia struck blow after blow in their second rush towards Paris and the channel ports, the same sense inspired the armies of our glorious Allies and above all our fleet who doggedly preserved in the often unappreciated task of keeping the seas open, depressed by the ever-wanting chance of meeting their foe fairly and squarely in order of battle. The same too steadied the nations in those awful crises when a stricken Europe lowered her head before the storm, those terrible pauses, when it seemed as though calamity had but begun and when the vanguard clouds had spent their malice and the sullen real was with its stored thunder labouring up. Unity, discipline and, I may add, loyalty have been the instruments through which the good cause has triumphed. And now a word of caution. We have got to face

The Appalling task of Reconstruction.

and those same qualities which have served us faithfully in war must again be exercised if we are to deal successfully with problems of peace. The self-denial the reasonableness and enthusiasm which they involve will be displayed in other ways, but they are equally essential whether in Europe or in India in matters of domestic concern or in matters touching the whole fabric of our Empire. We can advance to meet those questions strong in the faith which the Empires record in the war has justified, inspired by the ideals which our sword has vindicated, going forward in a spirit of mutual self-respect, quickened by the memory of what we have together done united in our devotion to the King-Emperor. The qualities which have served our people and our Allies so well in the war and which are essential for success in the task now before us are not to be acquired in a day nor without serious and consistent endeavour. Their foundations must be laid in the home, the school and the college. Obedience to parents and to teachers, assiduity in study, punctuality in habits, the cultivation of the true instincts of sport in the playing field and hearty co-operation with fellow students and instructors, these are the things which fit youth to tackle the problems of life honestly and effectively. Some of you may think that the petty round of daily existence hardly affords scope for the cultivation of the highest qualities and that something more than constant attention to detail of this sort must be required in order that great achievements may eventually be accomplished. But this is a mistake. It has truly been said that though life is made up of details life itself is not a detail, and I can assure you that especially in the plastic period of youth no daily occurrence is too trivial, no action too small for the gradual welding together of that superlatively important fabric of human character.

LATEST

[UNCORRECTED].

Boycott of Germans.

From Paris Hotels.

PARIS.—The Hotel Keepers' Union has decided neither to employ nor accommodate persons of enemy origin for ten years.

French Women's Demand.

Four great Feminist groups have demanded recognition of Women's political rights before the next elections.

Monarchist in Vienna.

LONDON, December 17. COPENHAGEN.—A telegram from Vienna says.—A Monarchist meeting was held there at which several Generals nominated Arch-Duke Max Brothers of Ex-Emperor as Kari's successor. Soviet is preparing sharp counter-measures.

Strike in Denmark.

LONDON, December 17. COPENHAGEN.—Strike is spreading in Ruhr coalfields. Sixteen thousand are now out and serious coal shortage is threatened. Fresh riots broke out at Dresden on Sunday in which five were killed and forty wounded.

General Mackensen's Protest.

LONDON, December 17. BUDAPEST.—General Mackensen has been informed that rear-guard of his army in Transylvania consisting of two thousand men and 180 officers has been disarmed and interned by Roumanian troops. General Mackensen has protested at Budapest.

౨-వ ఆయుర్వేదవైద్యసమ్మేళనము కాశీనాథ.

అమోదింపబడిన తీర్మానములు.

1. అల్పబలముగల స్వాతంత్ర్యమునకై ధర్మయుద్ధమున ప్రబలి శత్రువుల నోడించి దిగ్విజయముగాంచిన శ్రీ పంచమ బాహ్మ చక్రవర్తిగారికి మంగళమగుగాకయుని యీ సభవారు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. ఎచ్. ఎచ్. రీవా మహారాజగారు, గౌ. కే. ఆర్. పి. కృష్ణరావు పంతులుగారు మొదలగు ఆయుర్వేద వైద్యుల యొక్కయు ఆయుర్వేదసంఘముయొక్కయు అకాలమరణమునకై ఈసభవారు సామర్థాతిపూర్వకముగ తమ సంతాపమును వ్యక్తించుచున్నారు.

3. ప్రతిగరచుండున పల్లెలందున ఆశ్రయము బంకిల నాడు విద్యుత్తమగ ధన్యతరిని పూజనలిపిన నాటినియున నచ్చటచ్చట వైద్యబృందము వైద్యాభిమానులు ధన్యతరి భిక్షులు సలిపి ఆద్రవ్యము వారున్న వైద్యసమ్మేళనమందలి పోషణకై పంపుటకు ప్రయత్నము చేయుట కీ సభవారు కోరుచున్నారు.

4. ఈ సం॥ ఆగస్టు 13-14 తేదీలందు చెన్నపురి కావననిర్మాణసభలో దొరతనమునా యాయుర్వేద యూనాని వైద్యములనుగూర్చి మాపిన యనాదరణమునకును పలికిన పలుకులకు నీ సభవారు సహింపక ఆయుర్వేద పునరుద్ధరణకై స్వశక్తులం బుంజీభవింపజేసి యైకమత్యముతో పాటుపడి ప్రభుత్వమునాకి నీ యాయుర్వేద యూనాని పద్ధతులను తెలియునటు చేసి అదరణములేని లోటు తీర్చుచు వైద్యుల నీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

5. ఆంధ్రదేశమున నచ్చటచ్చట నుత్పన్నములు పుష్కరములు మొదలగునవి జరుగుచున్నాయన యాత్రికుల యాహ్లాద్య సంతృప్తికై అభిలషారతవర్షి యాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనమందలికి ననుబంధముగ నభిలభారతవర్షి ఆయుర్వేద వైద్య సేవాసమితికి కాఫల శాయామండలములయందు స్థాపించుటకు సభవారిని కోరుచున్నారు.

6. శ్రీలలో వైద్యవిద్యను ప్రోత్సహింపవలయుటకు సభవారు ప్రార్థింతులు.

7. ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై క్రికేటులైన మాడపాటి వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారు రేపూరిన వైద్యపాఠశాల సంస్థాపననుగూర్చి యాభ్యుపసాహుకుల నద్దారి వెంటనే కార్యరూపములోనికి దెచ్చుటకు హెచ్చరించుట.

8. ప్రజాపదవ్యమే మూలముగాగల యునిసిపాలిటీలలోకలబోర్డులు ప్రజాభిమానశ్రయమున విశ్వాసముగల ఆయుర్వేదవైద్యులను స్థాపించుటకు ప్రజాద్రవ్యమును వినియోగింపబడెదనటు నీసభవారు అన్యాయముని యెంచుచు నికముందు నాయుర్వేదవైద్యులను ప్రధానగరుములందు నిర్మించుటకు నాయానునిసిపాలిటీ లోకల్ బోర్డుల సంఘముల సారిని సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

9. ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యులతో వైద్యులయ ములతో గాని మరి యేయితర జాతియై వైద్యప్రతిష్ఠాపనలతో గాని యేరిధమైన సంబంధమైనను గలుగజేసికొను ఆంగ్లేయ వైద్యులంబులకులైన చికిత్సకులు వోషులని నిగ్గయించిన కావనమును సమ్మేళనమువారు దేశోపద్రవకరముగ సుదధికాసనమున రద్దుచేయుటగాని ఆభాగమునైనను మార్పుచేయుటగాని అవసరమని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

10. విషమలయొక్క అత్యుక్తము నిర్బంధించు కావన మిదేశమునకు ప్రస్తుత పుస్తిని బట్టి తిగియింపదేననియు, అందుచే నాయుర్వేదవైద్యములు వివిధగా చేసి నిలువచేసికొనుటకు నీలు కలుగజున్నదనియు, అచటనును రద్దుచేయుటగాని ఆయుర్వేద వైద్యుల విషయములో నీచట్టము నాచరణలోకి రావట్లుగాను సుసరించుటగాని మిక్కిలి అవసరమని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

11. ప్రస్తుతము దేశమునందున్న నాయుర్వేదసంస్థలను పోషించుటకు అంధ్రప్రదేశ్ ప్రధాన సకరము లన్నిటి యందును వైద్యులతో గూడిన పాఠశాలలను నిర్మించుట కీసభవారు వర్తకశ్రేష్టులను వైద్యాభిమానులుకోరుచున్నారు.

12. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేదవైద్యులను అమోదింపని సామధములను సంగ్రహించు నిమిత్తమై డాక్టర్ కోవన్ గారిని నియమించి వారిని జేతనంచారము చేయించుట యాయుర్వేదమున కణుమాత్రము లాభకారి కాదనియు ఆయుర్వేదవైద్యులు దేశీయచట్టముల ననుసరించి వైద్యులుగా పరిగణింపబడెంతకాలము ఈ విషయమై గవర్నమెంటునాకి వైద్యవిచారణలో పెట్టిసహాయమును చేయవలెనని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఒక దిద్దుబాటు:—గత శనివారము “బందరు ఆయుర్వేద ప్రచారక సభము” అనుచుటయుతో తమ ప్రతికట (నాసికానిన వ్యాసములో నేమూ వేంకటమహర్షిరావు పంతులు గారు నెల 1 కి “రు 50 లు చొప్పు” విరాళ మొసగుటకును” అనుచు “రు 50 లు చొవనా వనూ నచేరు ప్రయత్నించుటకును” అని మార్పుదలచేసి ప్రచురణ చేయగలండుటకు ప్రార్థించుచున్నాను— విశేషము.

రైతులసభ:—ఈనెల 15 వ తేదీని పెద్దపులిగరగ్రామందు జేరిన బసవయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద సభజరిగినది. అందు నుమారు 200 మంది రైతులు సహజేశమై ప్రభుత్వమునాచే హెచ్చించబడబోవు నీటితీరరకు స్వాధీనము చేయవలయునని వారిని వెంటనే గద్దుపరపలము నని తీర్మానించిరి. మరియు ముద్రాను ప్రభుత్వమునాకి నివేదించుటకు అగ్రాసనాసతిగారి కధికార మిచ్చబడెను.

ఆంధ్రసహజసభా స్థాపనము:—ప్రాచైజు కమిటీనాకిని ఫన్క్చన్ కమిటీనాకిని ఆంధ్రస్థాపనముల వారి యభిప్రాయములను సాక్షులపేర్లగు ఈ నెల 25 తేదీ లోపల తమకు తెలియజేయవలసినదిగా చెన్నపురి దొరతనము వారు వ్రాసిన లేఖ కడది: 14 వ తేదీని అంగనది. కాబట్టి ఈనెల 22 వ తేదీ ఆదివారము 12 గంటలకు బెజవాడ బౌక్ హాలులో వైదికములను గూర్చియు రంగాధర్లు గున్న య్యకాశ్రమిగారు వ్రాసిన లేఖల గురించియు యోచించుటకును క్రొత్తసభ్యుల నెత్తుకొనుటకును ఆంధ్రస్థాపనముల వారి సభ జరుగును.

ప్రకటన

బంగ్లోలు మ్యునిసిపాలిటీలో పనిజేయుటకు మిక్కిలి తగియున్న (fully qualified) శ్యానినిబర్ ఇన్స్పెక్టర్ రాకరు శాశ్వతముగ కావలయును. కనీసపు జీతముతో ప్రారంభింపబడి 13-2-17-వ తేదీని ప్రకటింపబడిన 247/7 నెంబరు గల జి. బి ప్రకారము కాలప్రమాణమును బట్టి జీతము హెచ్చుచేయబడును. స్టేషన్ మాస్ట్రీ ట్రయినింగు పొందిన వారి వద్దనుండిన చివ్విర దరఖాస్తుల కాధికృత కనబరచబడును. (Sd) సి. వి. కృష్ణరావు, జే.కే. (1896)

సంగ్రహము విజయోత్సవము:—యూరోపునందు జరుగుచుండిన సంగ్రహమున బాహ్మచక్రవర్తిగారికి సమరూపిన విజయమునకుగాను కోరిగిడివిజయ దీప్త్యాటి తనానీలుదారుగారి ఉత్తరపుత్రకారము శాశ్వతపున సమరూపియోత్సవము అఖండ వైభవముతో జరిగింపబడెను.

గుంటూరువాగ్దము:—ఇచ్చట ప్రభుత్వము మితిమీరి పోవుచున్నది. ఆగ్రహము మొదలగు భాగములలో జరుగజేయు గృహములనువీడి బాగున్న భాగములకు జేరి ఆ భాగముల వారికి భయము కలుగజేసినారు. ఇక్కడ మిమ్మనకాలేజి 20 తారీఖున మూయుచును. బరను, హైస్కూలుమాత్రము జనవరి 3 వ తారీఖునరకు నుండునట. బాబర యిప్పుడు లెక్కపయినది. హోటలులన్నియు చాలవోట్లు మూయుదినవి. సాత కాలాధికారులకు బాలురు చెప్పకొన్నారు. అందులకు లాభము కనుపింపలేదు. ఇతరగ్రామాదులనుండి వచ్చిన పిల్లకాయలు మిక్కిలి కష్టపడుచున్నారు. వచ్చేదివారము పరీక్షలు జరుగునట. ఇండిపాఠశాల మూయుచుండగా, ఇదియేల మూడు బకరాకు. చునవారి యధికారులు క్రింద నుండబట్టి కాబోలు ఇతియంతయు వింత. ఏది యెట్లున్నను, హైస్కూలు వెంటనే మూసిన బాబరు నుభవమరుదు.

రెండవ హిందూదేశ ముద్దయునము:—కాలనియముల పూర్తియగునది కాదుమండలముల రెండవ ముద్దయునమున కిచ్చి మొత్తపు వివరములు:—(1) మొదట సంస్థానము. రూ. 89,65,810 (2) తిరువాన్కూరు సంస్థానము రూ. 15,08,000. (7) కొచ్చిన్ సంస్థానము రూ. 8,95,900. (8) నీలగిరి రూ. 12,95,710. (4) రామనగరము రూ. 10,90,700 (5) చిత్తూరు రూ. 10,40,500. (6) నులబాద రూ. 9,32,500 (8) తిరుకత్తేలి రూ. 8,10,300. (9) మధుర రూ. 7,49,600. (10) తిలకాపూరు రూ. 6,71,300 (11) చెంగల్పుట్టు రూ. 6,45,800 (12) కొయ్యంబత్తూరు రూ. 6,30,400. (13) గుంటూరు రూ. 6,24,000. (14) నోవాన రూ. 6,18,800 (15) కృష్ణ రూ. 4,41,000. (16) బల్లారి రూ. 4,13,400 (17) కడప రూ. 3,71,000 (18) తిరుచనాపల్లి రూ. 3,67,800. (19) దక్షిణకన్నడము రూ. 3,38,000. (20) నెల్లూరు రూ. 2,70,600. (21) విజాప పట్టణము రూ. 2,37,300. (22) కర్నూలు రూ. 2,30,600. (23) అంతపురము రూ. 2,24,100. (24) నేలము రూ. 2,08,300. (25) దక్షిణకాశ్మీరు రూ. 1,78,300. (26) గుజరాతు రూ. 1,57,600 (27) ఉత్తరకాశ్మీరు రూ. 1,33,600. (28) మదగాడునగరము రూ. 1,63,58,300. మొత్తము రూ. రూ. 3,54,06,700.

కుంతలైక్ వాసనలైలము.

(1299)

కుంతలైక్ కలనూసెను గురించి ముఖ్య నిర్దేశపులును డాక్టరు సర్ రెవియరును నున్న సువారంతగ పొడినబాలులను మీరు చూచినచో వారట్లు వ్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తీవ్రపరచుదురు. వెంట్రుక స్థానములను బలపరచి తిరుగ మొలక లెత్తించును. ఎప్పటియట్లు నిండు జుట్టుకలిగి సుగంధముగ నుండగలరు. కుంతలైక్ మీరు జేసిన ఇట్టిమీయన ఇతరులకు చెప్పి కుండగ మీరుండదగునా? మీకుంక లైక్ నూసెను రెండు మాసములనుండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో కొకరు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుచుచే వ్యసనపడుచున్నారు. ఒక నెల కుంతలైక్ ను వాడిన మొదట జుట్టు మరల పూర్తిగ పెరిగినది. మంచి సువాసన గూడ కలది. వాసన రాసికొనినపిదప కూడ పోజాలదు. మదరాసు రాజధాని స్థాయి కాజుకోర్టు ప్రధాన వ్యాధికారి (చిఫ్ జడ్జి) సి. కృష్ణక్ (ఆత్మసమైక్య) బారు ఆటు లాగ రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

“మీ మీ కలనూసెను పరిమళద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను వాచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంసమైనది శోక్కి చెప్పగలను.

మదరాసు ఎగ్జిక్యూట్వ్ కార్యదర్శి డి. వి. నానుంతరావుగారిట్లు వ్రాసిరి:—

ఇట్టి పరిమళద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వాడుక తానము తెల్లముచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
సలు ఏజన్సీ వరతులు యున్న సువాసన కోరువారు, మదరాసు, తిరుకత్తేలి విధిలో నున్న మా సోలు ఏజంటులు
కే. ఎ. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

కుంకుమపువ్వు:—ఈ యొక్క సూర్యనిమగ్నము గల కుంకుమపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు వెంటనే లిప్త ఆర్డరును నిజిష్టరు చేయించుకొని నూతన సంవత్సర క్యాలండరు నొకదానిని పొందుట చింతము. (1897) ఎస్. నారాయణ అండుకో 21 హమ్మెస్పీడ్, ఫోర్ట్-బొంబాయి.

మోహిని తైలము:—శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు గాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అమ్మతాంజనం డిపో, 8, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

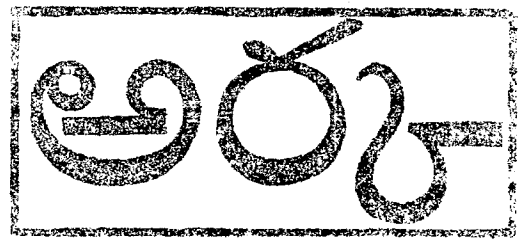
గర్భాశయ రోగనివారిణి:—శ్రీలక్ష్మ గలగి. టుతుకుల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మైలబాద్రి గాను, తక్కువగానుపోవుట, వసుమరోగము, సంభావనానర రక్షణనర, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను వదురును.

వెదలుడి రు. 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:—ఇది రక్తసీసత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమంతము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తున, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమున తెజస్సును యిచ్చును.

వెదలుడి రు. 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎలంబూరు, మద్రాస్. 165
బ్రాంచి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు.

501 పాశ్యపు వేంకటాచల 594
పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను
క రి కిం పు డు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూ, మలయా, స్ట్రేట్స్, గోవా, ఫిజి, బలిం, ఈస్ట్రాక్యా, మున్నె, ప్రజేతములవారు కూడ సీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము “జీవరక్షణ లోకామయహార” కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింటు నున్నయెడల, మాటికి శైవ్యులగువారును, నిరీక్షించి, సుగమముగొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పూర్వపాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము శోషి, బలహీనత, అశాశోగ్యము, చెడ్డనీటిపండి గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు వశేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతముల సేవచే శాశ్వతముగా పోయి గుణము గలగును.

శైవ్యులలో వశేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యావధములగు తయారు చేయునుండదు.

శిశువులైన యివాళివారు సురుతులు, ప్రతి సీసామును ఉండును; మాచి తీసికొనకలెను.

అనుపానద్రావ్యము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున్న సీసా 4లక్షలు మాత్రమే.

6 సీసాలు లోకసారి తప్పించుకొని, టుతుకుల ఖర్చుతోచేరి రు. 1-8-0
12. సీసా లోకసారి కొనిన 2-14-0
25. సీసా లోకసారి కొనిన 5-5-0

గుమస్తాగారులకు మాత్రమే ఖరీదు చేయవలెను. సీద్ధాంతములు వారగును.

కొనుటకు— శ్రీ సీతారామమహేశ్వర శాల, ముద్రాసు.

ప్లోరత్ ఆయిత్ (908)

పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేమమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కెన్టార్డయి ను హేరాయిలు

తలలో వెండ్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చదుముచుండిన యెడల ధారాళముగా నల్లని వెండ్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.

క్యార్బ్యాలిక్ టూత్ పాడరు టిన్ను 1-కి 3 అణాలు.

ఇది యింకాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్న, మంచి సువాసనలు గల అత్యుత్తమ వైరాళి ఉన్నది. కేట్లీగనకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutta.

Telegram Address:— 'Rasayan'.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

తామర తైలము

తామర, తీల, గజ్జకీ, మంచిమందు
దబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్యములో గాని, గోర్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను శండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసీకారట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జీల ఏర్పడును.

చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్యములోనికి పోవు యను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు లిలిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనం డిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

అమృతాంజనము

అమ్మది దబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు. 0-8-0

శీతనోష్ణుల మాన్యును.
సోమ్యశ్చనోష్ణుల తొరడోలును
వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియందు మొదలగునవి.

అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యామృతము
వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు

మా తేలుపిందు అన్ని మందుల కంటె
మిక్కిలిచురుకుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.

అమృతాంజనము డిపో, 8, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాస్

మోన పోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

కయిలెన్ డెవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”
Wales Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును సుసయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ పంజట్టు:—ది సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

289 మదరాసు

వైకామోజివ్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము